Politika

26 OCAK 1976 PAZARTESİ 150 Krş. EKONOMİ

Yeni üniversiteler yasası tasarısı tepki ile karşılandı

Prof. Aksoy: «Anayasa mahkemesinin bozduğu formülü tekrarlamak Anayasayı çiğnemektir»

ANKARA-(Politika) Yeni Üniversiteler Yasası Tasarısı Üniversite çevrelerinde tepkiler yarattı.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Anayasa Kürsüsü Profesörü Muammer Aksoy, MC iktidarınca hazırlanan üniversiteler kanunu tasarısı hakkında, "Anayasa Mahkemesinin bozduğu formülü tekrar getirmek, açıkça Anayasayı çiğnemektir" dedi.

Prof. Aksoy, hükümetçe hazırlanan tasarı için şunları söyledi:

"Hükümet üniversiteye el konmasını sağlayacak yasal değişiklikler yapmak istiyor. Ancak, hangi hallerde üniversitenin işleyemediği, üniversitede iş yapma olanağının kalmadığı yasada açıkça belirtilmeli, tanımı kuşkulara yer vermeyecek biçimde olmalıdır. Üniver -

(Devamı 2. de)

Cumhurbaşkanlığı Köşkü önünde 50 milyona park yapılması önerisi tartışmalara yolaçtı

Asiltürk: «Öğrenci olaylarının polisiye tedbirle önlenebileceği inancında değilim»

ANKARA- İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk, Bakanlığı bütçesinin TBMM Bütçe Karma Komisyonunda görüşülmesi sırasında yapılan eleştirilere cevaplandırırken, "ağız tadıyla yaşanılan bir memleket olabilmemiz, herşeyden önce iç barışın sağlanmasına bağlıdır "dedi.

Öğrenci olaylarının tek bir sebebe bağlanmasının ve önlenmesini de tek bir kuruluştan beklemenin mümkün olmadığını belirten Asiltürk, "ben, sorumlu bakan olarak, öğrenci olaylarının sadece polisiye tedbirlerle önlenmesinin mümkün olmadığına kaniyim. Olaylar çok yönlüdür. Önlenmesi için hepimize görevler düşmektedir" şeklinde konuştu.

Asiltürk zabıta ve jandarma kuruluşunda reorganizasyon çalışmalarını sürdürdüğünü belirttikten sonra şöyle dedi:

"Zabıta tarafsız olacak -

(Devamı 2. de)

Aralık ayındaki Milli Güvenlik Kurulu toplantısından önce

Silahlı Kuvvetlerin "Uyarı ve önerilerini" bir raporla Demirel'e ilettiği belirtiliyor

Haftalık Yankı dergisinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin çeşitli sorunlar hakkındaki "uyarı" ve "önerilerini" bir rapor halinde hükümete verdiği öne sürüldü. Bu rapora göre, askerler, Kıbrıs sorununun bir an önce çözülmesini, anarşinin önlenmesi işinin ise, orduya yükletilmeden başarılmasını istemekteler. Raporda CHP- AP koalisyonu formülüne de değinildi. Ancak Demirel'in, askerlerin " öneri" ve uyarılarını benimsemediği ve Milli Güvenlik Kurulu toplantılarında ısrarla sıkıyönetim istediği ileri sürülüyor.

Komutanların raporunda "Kıbrıs sorununun uzatılmaması", "anarşinin önlenmesi", "hükümet sorununa parlamento içi çözüm bulunamayacaksa erken seçime gidilmesi" istendi.

ANKARA-Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Aralık ayında yapılan Milli Güvenlik Kurulu toplantısı arifesinde Başbakan Süleyman Demirel'e bir rapor verdiği öne sürüldü. Haftalık Yankı dergisinde bu konuda yayınlanan yorum-haberde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Aralık muhtırasında "Kıbrıs sorununun uzatılmaması ", "anarşinin ve sokak cinayetlerinin önlenmesi " ve "hükümet sorununa parlamento içi çözüm bulunamıyacaksa erken seçime gidilmesi" isteklerine yer verildiği belirtiliyor. Aralık raporu konusunu, Genelkurmay Başkanı ve dört kuvvet komutanının resimleriyle süslü kapak da yapan Yankı dergisinin yorum-haberinde, bu raporda "hükümetin istifası" gibi bir isteğe açıkça yer verilmediği "uyarı " ve "öneri"ler getirildiği bildirilerek şöyle denildi:

(Devamı 2. de)

Türkiye'nin de katıldığı «Balkan Ülkeleri İşbirliği Konferansı» bugün Atina'da toplantılarına başlıyor

ATİNA- Balkan ülkeleri arasında, çeşitli alanlarda işbirliğini sağlamak ve bölgeyi bir barış alanı haline getirmek amacını güden Balkan İşbirliği Konferansı bugün Yunanistan başkenti Atina'da toplanacak. Mısır'a yaptığı resmi geziyi 24 saat kısaltarak geri dönen Yunan Başbakanı Karamanlis'in ise, konferansın son hazırlıklarıyla meşgul olduğu ve çalışmaları denetlediği bildiriliyor.

Balkan ülkeleri arasında yeni bir konferans top-

(Devamı 2. de)

BU BİR BAŞLANGIÇ OLABİLİR...

● ŞEVKİ ADALI

Yunan Başbakanı Konstantin Karamanlis'in, Balkan ülkeleri arasında bir konferans toplanmasına ilişkin 20 Ağustos tarihli çağrısı Yugoslavya, Bulgaristan, Romanya ve Türkiye tarafından kabul edilmiş, şimdilik bölgede bulunan ülkeleri daha yakın işbirliğine

(Devamı 2. de)

Hükümetin politikasını onaylamayan CGP Milletvekili Görentaş «Karar arifesinde» olduğunu açıkladı

ANKARA-(Politika) Hükümetin izlediği politika nedeniyle CGP'deki huzursuzluk iyice belirginleşti. CGP'deki huzursuzluğun, "Demirel-Türkeş ikilisi faktörü" nün yanında, izlenen sosyal ve ekonomik politikanın halk tarafından tepkiyle karşılanmaya başlamasından ileri geldiği belirtiliyor. Bu arada, Demirel ve Türkeş'in birlikte yürüttükleri politika nedeniyle seçmenlerin milletvekillerini baskı altına alarak, buna karşı çıkmaya zorladıkları bildiriliyor.

Bu söylentiler hakkında Politika muhabirinin sorularını cevaplayan CGP Van Milletvekili Muslih Görentaş, "hükümetin bütün uygulamalarını onaylamıyorum. Huzursuz olduğum taraflar çok " dedi ve şöyle devam etti:

"Ancak şimdilik CGP'deyim. CGP'de olmam nedeniyle onlarla beraber hareket ediyorum. Huzursuzluklarım vardır. Şimdilik bir açıklama yapmak istemiyorum. Zamanı gelince bende açıklamalarda bulunacağım"

Van Milletvekili Görentaş "bir karar arifesinde misiniz?" sorusuna da şu karşılığı verdi:

"Bir kararın arifesindeyim Önümüzdeki ay Van'a gideceğim, seçmenlerle, yurttaşlarla temaslar yapacağım. Ondan sonra bir karara varacağım. Yurttaşların çeşitli huzursuzlukları var. Onlarla temasa geçmeden bir şey yapmak istemiyorum ama, bir an önce de

(Devamı 2. de)

MSP'nin "Akıncılar" adıyla bir gençlik örgütü kurması MHP ile tabanda çatışmalara neden oluyor

ANKARA-(Politika) Bir araya gelerek "Milliyetçi Cepheyi" oluşturan sağcı partilerin tabanında beliren çatışmalar giderek hızlanıyor.

Bu arada belirli çatışma, özellikle MHP ile MSP arasında görülmeye başladı. MHP'nin sahip olduğu "komando" ya da "ülkücüler" örgütüne karşılık, MSP de bir "Akıncılar" örgütü kurdu. MSP, sempatizanları gençleri bu örgütte toplamaya başladı.

MSP bu arada, gençliğini "ruhen ve bedenen " eğitmek amacıyla vakıflar da kurdu. Bu vakıflar aracılığıyla "milli görüş" gençliğinin eğitileceği, gerekli masrafların vakıflarca karşılanacağı bildiriliyor.

MSP, Irmak hükümeti zamanında "Vakıflar kurma" çalışmalarına başlamıştı. Ancak bu dönemde bazı karşı çıkmalar olunca vakıfların kurulması bitirilemedi. MSP, MC hükümeti zamanında üç ayrı gençlik vakfı kurdu.

MSP'nin gençlik üzerinde yoğun çalışmalara gire-

(Devamı 2. de)

ECEVİT KARATAŞ'I KABUL ETMEDİ

ANKARA-(Politika) CHF Genel Başkanı Bülent Ecevit, kendisiyle görüşmek isteyen Şaban Karataş'ı kabul etmedi.

Yasaların açık hükümleri ve yüksek yargı organlarının kararlarına rağmen TRT Genel Müdürlüğüne getirilen Şaban Karataş, görüşmek için CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'ten randevu istedi. Ancak Ecevit, Karataş'a istenilen randevuyu vermedi.

HUKUK DEVLETİ İLKESİNİ AĞIR YARALADI

Öte yandan Çağdaş Hukukçular Derneği adına dün bir demeç veren Başkan Halit Çelenk, "Şaban Karataş'ın TRT Genel Müdürlüğüne atanması ve atama kararnamesinin Cumhurbaşkanı tarafından imza edilmesi hukuk devleti ilkesini ağır biçimde yaralamıştır" dedi.

Yanlış bilgiler

Adil Özkol

Karataş kararnamesinin Çankaya köşküyle hükümet arasında gidip geldiği devrede hükümetin Sayın Cumhurbaşkanına ne denli yanlış bilgiler sunduğu gün geçtikçe açığa çıkıyor. Bir gazetede Cumhurbaşkanlığıyla hükümet arasındaki yazışmalar açıklandı geçtiğimiz haftanın sonunda.

Ortaya çıkan manzara hukuksal açıdan yürekler acısıdır. Beğenmediği mahkeme kararlarını engeleyen Anayasa dışı tutumunu gözlerden saklamak için MC'nin işi nereye kadar götürdüğünün ilgili bakanların imzasıyla kanıtlananı yeni bir örneğidir bu yazılar.

Bu hukuka aykırı görüşleri, değil Cumhurbaşkanlığına sunmak, bir hukuk fakültesi öğrencisi bunları cevap diye sınavlarda yazsa baştan aşağı kırmızı kalemle çizilip sıfır atarlar kâğıdına...

Bakın Cumhurbaşkanının Danıştay'dan görüş alınması istemini Hükümet 26 Aralık tarihli yazısında nasıl cevaplıyor:

"Buna gerek yoktur. Kaldı ki Cem'in Danıştay'a açtığı davalar sonuçlanmadığından böyle bir talep davaya tesir edebilecektir." Hükümetin Danıştay'ın yargıtal görevleriyle istişarî mütalaa veren dairelerininayrı ayrı birimler olduğunu kendisine bildirecek bir hukukçusu yok mudur? Elbette vardır ya, buna da gerek olmadan zahmet edilip sadece bir Danıştay yasası karıştırılmak gereği duyulsa gerçek aydınlanır. Esasen Danıştay'ın görülmekte olan Danıştay davalarıyla ilgili olarak, idarî dairelerce görüş bildirebileceği şeklinde kararı da vardır.

(Devamı 5. Sayfada)

Kaçanlar tekrar Kamboçya'ya dönüyor

Savaş sırasında Tayland'a sığınan Kamboçyalı mültecilerden bir kısmı, yaşam koşullarının ağırlığı yüzünden tekrar ülkelerine dönmeye başladı. Yeni Pnom Pen yönetiminin geri dönenleri cezalandırmadığı, bunlara iş vererek ülkenin bazı bölgelerine yerleştirdiği bildiriliyor. Fotoğrafta, bir kısmı yurtlarına dönmeğe hazırlanan Tayland'daki Kamboçyalı göçmenler görülüyor.

Malatya olayı sanıklarından biri dün yakalandı, 15 kişi de gözaltına alındı

MALATYA- Bir polis ve bir bekçiyi öldürerek kaçan 4 kişiden birinin yakalandığı bildirildi. Bu şahsın üzerinde bir kroki ve el telsizi çıktığı haber veriliyor. Ayrıca olaylarla ilgili görülen 15 kişi de göz altına alındı.

Yaralı bekçinin vurduğu maskeli kişinin tedavisi için arkadaşları tarafından götürülebileceği yerler en ince detaylarına kadar düşünülüp, doktor, sıhhiye memuru, ebe, hastane ve eczaneler polis gözetimi altına alındı. Güvenlik Kuvvetlerinin Malatya'da ev ev yaptıkları aramalar devam ederken, jandarmalar da merkeze bağlı köylerde aramalarını sürdürüyorlar.

GİRİŞ ÇIKIŞLAR KONTROL ALTINDA

Güvenlik kuvvetleri a -

(Devamı 2. de)

TÜRK DIŞİŞLERİ NEDEN GÜÇSÜZ VE YETERSİZ KALABİLİYOR?

Türkiye, önümüzdeki haftalarda birbirinden önemli dış konuları yabancı devletlerle görüşme masasında tartışacaktır. Balkan Konferansının ardından Kıbrıs'taki toplumlararası görüşmeler başlayacak, bu arada, Üsler konusundaki tartışma ve pazarlık son aşamasına gelecektir.

Özellikle Kıbrıs harekâtından sonra Türkiye'nin yoğunlaşan dış ilişkileri, Türk dışişlerinin niteliği ve niceliği üzerinde dikkatle durmayı zorunlu kılmıştır. Bir ülkenin dış sorunlardaki başarısı temelde doğru bir dış politikaya dayandığı kadar, bu politikayı yürütmekle yükümlü kişilerin yapısına ve becerisine de dayanır. Oysa, Türkiye'nin Dışişleri Bakanlığı, gerek yönetim anlayışı gerekse görevlilerin bağlı bulundukları koşullar açısından belki de Türkiye'nin en geri kalmış Bakanlıkları, kuruluşları arasındadır.

Dışişlerinin yönetim biçimi, keyfî ve indî olmaktan kurtarılmış değildir. Kurtarılmak şöyle dursun, özellikle MC iktidarı döneminde koalisyon ortaklarının siyasal çekişmeleri Dışişlerini büsbütün felce uğratmıştır. Çoğu önemli olan büyükelçilikler, hâlâ boştur; koalisyon ortaklarının anlaşmazlığı nedeniyle atama kararnameleri çıkmamıştır. Bu görevlere atanacağı aylarca önce belli olmuş kişiler ise, kararnamelerin tamamlanmasını eli-kolu bağlı beklemektedir Ankara'da.

Elçilerin atanamamasından doğan sorunlar, dışişlerindeki yetersizliğin sadece biridir, güncel olarak yüzeye yansıyanıdır. Oysa, asıl sorun temeldedir ve Türk hariciyesinin giderek vurgulanan kimi özelliği, hem yeterli insanların yetişmesini engellemekte hem de kazara yetişenlerin yükselişini sınırlamaktadır.

Hariciyecilik, her şeyden önce bir kültür ve bilgi mesleği, sürekli eğitim işidir. Dünyanın bütün gelişmiş dışişleri örgütlerinde, dışişleri görevlileri, kendilerini yenilemek ve eğitimlerinin sürekliliğini sağlamak için zamana sahiptir. Örneğin, her dört yahut altı yılda bir, hariciyeci, bir-iki yıllık bir eğitim görür; genellikle ülkesinin uzmanlaşmış bir enstitü yahut üniversitesinde kendi alanında çalışma yapar, tez hazırlar. Sonra, yeniden aktif göreve döner.

Bizim hariciyecilerimiz ise, bir kez işe girdiler mi, artık durup dinlenmek yoktur; yirmi yıllık hariciyecinin bilgisi, Üniversiteden çıktığı günkünden genellikle farklı değildir; belki arada okuyabildiği birkaç kitap eklenmiştir buna. Özellikle yurtiçinde geçirdiği görev süreleri, maaşların anormal düşüklüğünden ötürü, hem güç bir yaşamı zorunlu kılar hem de verimli çalışmaları engeller. Nitekim, hariciyeci denince, dışta çalışırken otomobil alıp yurda döndüğünde bunu satarak geçinen insan tipinin akla gelmesi, boşuna değildir.

Kendi kendini geliştirme imkânları sınırlanmış Dışişlerine girmeleriyle memuriyetlerini tamamlamaları arasındaki süre insafsız bir koşu gibi kendilerine kabul ettirilmiş hariciyeciler, tabiî ki yabancı meslekdaşlarının düzeyine erişemeyecektir. Ya da, kişisel yetenekleri çok üstün olan birkaçı, olağanüstü koşulların yardımıyla bunu başaracak, fakat genel kural değişmeyecektir. Bu olumsuz çerçeveye bir de çoğu kez keyfî olan "yükselme" ölçüleri eklenince, işini uyduranın yıllarıyılı aynı üstgörevde kalabilmesi eklenince, ortaya, başarısız olması için her şeyi tamamlanmış bir Dışişlerinin yapısı çıkmaktadır.

Son yıllarda, bu eksik ve yetersizliklere bir yenisi de eklenmiştir: Dışişlerinin en üst görevlerinden olan büyükelçiliklere, Dışişlerinden yetişmemiş insanların atanması.

Özellikle Amerika'da ve Sovyetler Birliğinde uygulanan bu yöntem, onu geçerli kılan tüm koşulların Türkiye'deki yokluğuna bakmaksızın birdenbire uygulanır olmuştur ülkemizde. Bizim Dışişleri sistemimize çok yabancı olan başka sistemlerin kimi özelliği bir yama gibi kondurulmuş ve Türkiye'nin Dışişleri büsbütün işlemez, çalışmaz hale getirilmiştir.

Dışişlerinde görevli olan, yıllarını bu meslekte tüketen insanın amacı, çalışmalarının sonucunda Türkiye'yi büyükelçi olarak dışarda temsil etmektir; Dışişlerinin en üst düzeyinde yer almaktır. Oysa son yılların uygulamasıyla, önemli büyükelçilikler Dışişleriyle hiç bir ilgisi olmayan emekli general ve amirallere ayrılmaya başlanmıştır.

Emekli Amiral ve Generaller Büyükelçiden daha düşük düzeyde kişiler değildir tabiatıyla, şu ya da bu meslek ötekinden önemsiz değildir. Ancak, insanları kendi meslekleri dışındaki bir görevin hem de en üst kademesine getirmek, hem görevin yeterince yapılmasına engeldir, hem de o göreve doğal olarak hak kazanmış bulunanlara büyük bir haksızlıktır. Büyükelçilikten emekli bir hariciyeciyi Ordu Komutanlığına getirmek ne kadar yanlışsa, bu da o kadar yanlıştır. Üstelik, bu uygulama, Dışişlerinin özel bir yetişme ve uzmanlık alanı olduğunun inkârıdır; mesleğin küçümsenmesidir ve bu yanlışın kökleşmesi de, Dışişlerinde görülen isteksizlik ve kırıklığın belli nedenlerinden biri olmuştur.

Dışişleri kademelerinde yükselen hariciyeciler, nasıl olsa en üst düzeye varamayacaklarının, o yerlerin meslek dışından olanlara ayrıldığını bilmenin rahatsızlığı içinde, biraz daha verimsiz ve hevessiz olmaktadırlar.

Türk Dışişlerinin yapısal sorunlarına eğilmekte geç bile kalınmıştır. Bu geç kalış, dış ilişkilerimizin yoğunlaştığı şu günlerde kendini giderek daha fazla duyurmaktadır. Çetin görüşmelerin eşiğinde ve dünya arenasında uğradığımız ağır yenilgilerin sonrasında, bu konulara ivedilikle eğilmek bir zorunluktur. Dışişlerindeki yapısal bozukluklar sürüp gittikçe, dış ilişkilerimizdeki başarısızlık olasılığı o ölçüde büyüyecektir. Dünyanın en iyi yetiştirilmiş hariciyelerine sahip ülkelerin karşısına, en tutarsız yöntemlere terkedilmiş bizim Dışişleri Bakanlığının anlayışıyla çıkmak, çoğu konuda, alabileceğimizden eksiğini, hakkımız olandan azını önceden kabullenmekle eş anlamdadır.

İsmail Cem

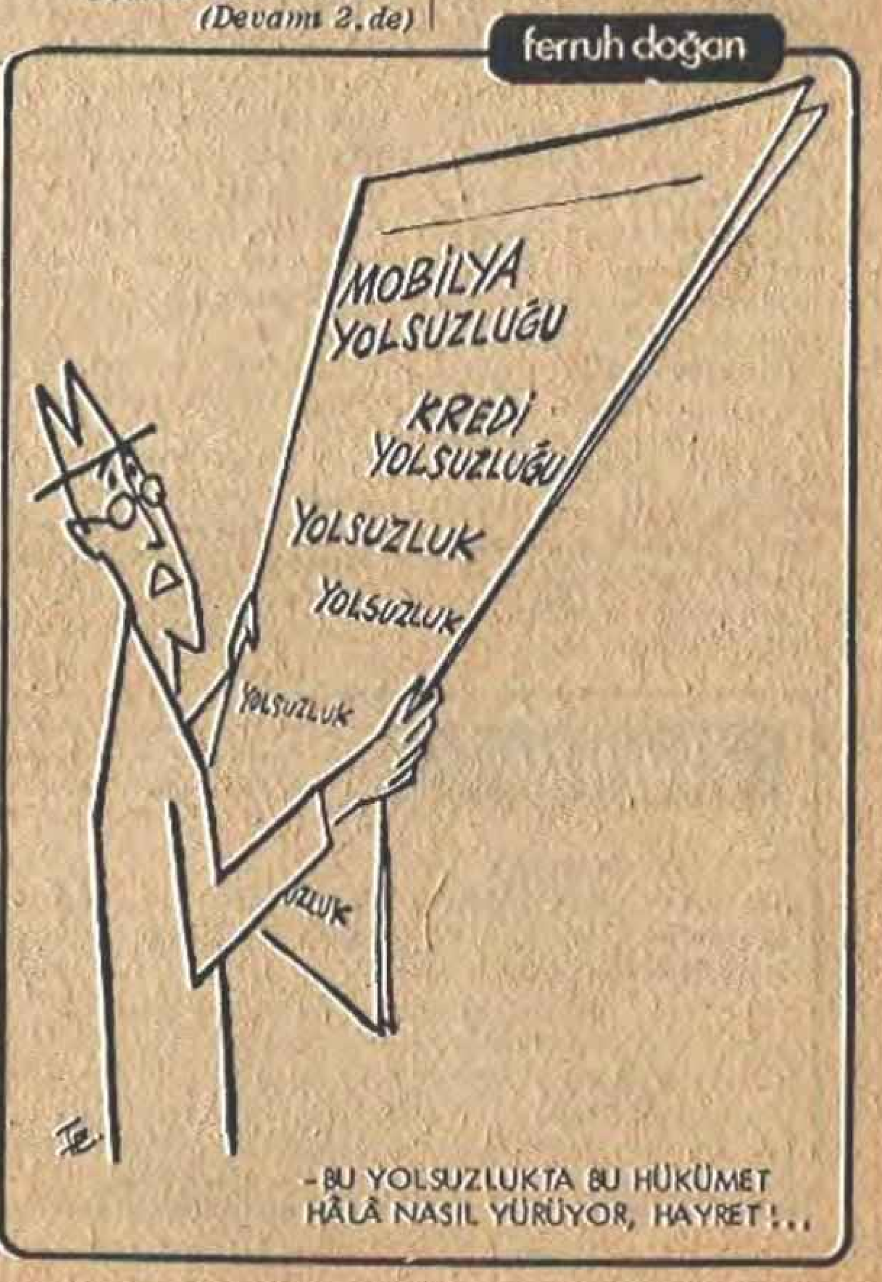
Elçiler kararnamesi anlaşmazlığı sürüyor: MSP Özgür'ün Ottawa'ya atanmasını engelledi

ANKARA- Büyükelçiler kararnamesi koalisyon ortakları arasında müzmin bir sorun haline geldi. MSP'nin engellemesi devam ediyor. Ankara'da İngilizce yayımlanan Daily News gazetesinin son sayısında konuyla ilgili ayrıntılı bilgi verildi ve MSP'nin Milli Güvenlik Kurulu Eski Genel Sekreteri Nahit Özgür'ün Ottawa'ya Büyükelçi atanmasına karşı çıktığı, Paris Büyükelçiliğine ise Bonn Büyükelçisi Vahit Alefoğlu'nun tayin edileceği öne sürüldü.

Daily News'in bildirdiğine göre büyükelçiler konusunda partiler arası yapılan görüşmelerde MSP "kariyerden diplomat olmayanlar dışında bu -

(Devamı 2. de)

ferruh doğan

-BU YOLSUZLUKTA BU HÜKÜMET HÂLÂ NASIL YÜRÜYOR, HAYRET!..

Demirel bütçeye 10 milyar liralık yük getireceğini söylemişti

UZMANLAR İKİ KATSAYILIK ARTIŞIN BÜTÇEYE 4,5 MİLYAR LİRALIK YÜK GETİRECEĞİNİ SÖYLEDİ

ANKARA-Memur maaşlarındaki katsayının 9'dan 11'e çıkarılması sonucunda bütçeye 4,5 milyar liralık bir yük geleceği bildirilmektedir. Uzmanlar Başbakan Demirel'in 2 katsayılık artışın 10 milyar liranın üzerinde yük getireceği şeklindeki sözlerinin gerçeğe uymadığını öne sürdüler ve "Genel bütçeden maaş almakta olan memurların bu iki katsayılık artıştan bütçeye getirebilecekleri yük, bu rakamın çok altında hatta yarısının bile altındadır." dediler.

Yetkililer, söz konusu 4,5 milyar liranın brüt olarak hesaplandığını MEYAK, gelir vergisi ve Emekli Sandığı kesintileri çıktıktan sonra tüketiciye 3 milyar liranın altında bir paranın ulaşabileceğini, bunun da Maliye Bakanının iddialarının aksine enflasyonist bir baskıda bulunmayacağını bildirmişlerdir.

Öte yandan Bütçe Plan Komisyonunda çeşitli önerilerle bu güne kadar bütçede 2 milyar liradan fazla bir artış yapılmış bulunmaktadır.

Türkiye'de geçerli olan yasalara göre gelir vergisi, artan her ücretten daha fazla vergi alınmasını gerektirdiği için memurların ödeyeceği ücret, maaş artışlarının daha üstünde olacaktır.

II KATSAYI ÖNERİSİ

CHP'liler ve Bağımsız Milletvekili Mehmet Ali Arsan tarafından Maliye Bakanlığı bütçesinin görüşülmesi sırasında verilecek bir öneriyle katsayının 11'e çıkarılmasına çalışılacağı öğrenilmiştir. Bağımsız Milletvekili Arsan, Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon'un muhalefetteyken AP adına Bütçe Plan Komisyonunda katsayının 11'e çıkarılması için yaptığı öneriyi aynen komisyon başkanlığına sunacaktır.

CHP'liler ise uzun süren bir çalışma yapmışlar ve muhtemel iktidarları döneminde katsayının artışı karşısında karşılaşabilecekleri güçlükleri görüşmüşlerdir. Yapılan hesaplar sonunda 2 katsayılık artışın, memur için ancak normal enflasyon hızını karşılayabileceği anlaşılmıştır.

Kat sayının 11'e çıkarılması halinde uzmanların yaptığı hesaplara göre 1 derecenin 1 kademesindeki evli 1 çocuklu memurun eline net 5 bin 190 lira 65 kuruş geçecektir. 9. derecede aynı durumdaki memur ise 2 bin 177 lira 30 kuruş alacaktır. 15'nci derecedeki memurun eline ise her ay net 1289 lira 10 kuruş geçebilecektir.

11 katsayı önerisi gerçekleşirse memurların alabilecekleri maaş miktarları şöyle olacak:

11 kat sayı esasına göre maaş tablosu
(Evli 1 çocuklu memur esas alınmıştır)

derece	kademe	Kesinti yekûnu	Ele geçen
1	10,175	5.034,35	5.190,65
2	8,360	4.005,40	4.404,60
3	7,260	3.356,30	3.953,70
4	6.380	2.536,70	3.893,30
5	5.610	2.410,70	3.249,30
6	4,840	1.978,20	2.911,80
7	4.290	1.710,10	2.629,90
8	3.795	1.471.40	2.373,60
9	3.300	1.232,70	2.117.30
10	3.025	1.100,10	1.979,40
11	2.750	967.50	1.832,50
12	2.530	861.40	1.718,60
13	2.310	737.80	1.622,20
14	2,035	628.50	1.456.50
15	1.760	520.90	1.289,10

DEVAM

Malatya

(Baştarafı 1'de)

ranan kişilerin Malatya'da gizlenebileceklerini, ancak yaralı arkadaşlarının tedavisi için şehir dışına da çıkmaları gözönünde bulundurularak, gerekli tedbirlerin alındığını bildirdiler. Bu arada 4 kişinin Nurhak dağlarına sığınmış olmaları ihtimali de düşünüldüğünden, güvenlik kuvvetlerinin hava şartlarının iyi olmasından sonra havadan da aramalarını sürdüreceği kaydedildi.

YARALILARIN DURUMU İYİ

Silahlı çatışma sırasında ağır şekilde yaralanan polis memuru Kemal Uganer'in durumunun iyiye doğru gittiği açıklandı.

THKO MENSUBU

Önceki geceyi Malatya'da bir evde geçirdikleri tesbit edilen ve kendilerine yataklık yaptıkları ileri sürülen Abuzer Karahan adındaki bir genç dün sabah polis tarafından yakalandı. Abuzer Karahan polise verdiği ifadesinde dört kişinin dün sabaha karşı Adıyaman istikametine doğru gittiklerini ve kendilerine Türk Halk Kurtuluş Ordusu "Teslim Töre" hücresinden bir kişinin rehberlik ettiğini bildirdi.

MALATYA'YA 20 OCAKTA GELMİŞLER

Öte yandan Malatya Valisi Rafet Küçüktiryaki yaptığı açıklamada şöyle dedi:

"Dört kişi Malatya'ya 20 Ocakta gelmişler ve eğitim enstitüsü öğrencisi olan Hasan Koçun evinde kalmışlardır. Bu arada yandaşları olan Abuzer Karahan ve Mustafa Yıldırım ile temas kurmuşlardır. Evde iki gün kalan dört kişi, yandaşları ile Malatya'da kendi fikirlerindeki kişileri tespit etmişlerdir. Olay gecesi saat 20,00 sıralarında Hasan Koçun evinden ayrılan dört kişi postahane önünde gezerlerken malum olay meydana gelmiştir."

(THA)

İnsan bazan neler düşünüyor

TAŞ
Çetin Altan

Yeryüzünde sağ-sol tartışmasının hangi inceliklere kadar uzandığına bir iki örnek vermek isterim.

Paris'te oralarında ressam, ozan ve tiyatro sanatçılarının da bulunduğu bir ev toplantısında bir soru atıldı ortaya:

- Neden İtalyanlar resim sanatında İngilizlerden de, Almanlardan da, Fransızlardan da daha öndedirler? Neden Almanlar felsefe ve müzikte Fransızlardan daha ileride, Fransızlar da edebiyatta Alman ve İtalyanlardan daha ilerdedir?

Bir toplumda üst yapıyı, alt yapı dediğimiz üretim biçimi ve üretim ilişkileriyle mülkiyet normları belirliyorsa, sanat da bir üst yapı kurumuysa, neden aynı alt yapıya sahip toplumların bir tanesinde müzik, ötekinde resim, bir üçüncüsünde edebiyat daha ağır basmaktadır?

Resim konusunda bir varsayım öne sürmeye çalışmıştım:

- Katoliklik Papalığa bağlı merkeziyetçi bir örgüt içinde geliştiği için, servet birikimi büyük olmuştur. O nedenle Katolik katedralleri görkemli yapıtlardır. Bu yapıtların sanat ürünleriyle donatılması, İtalya'da resmin gelişmesine yol açmıştır... Bu sonuna sanırım bu açıdan yaklaşmak gerecektir:

- Evet ama demişlerdi, Flaman okuluna ne diyeceksin? Onlar Protestan oldukları halde resim dalında Katolik Fransa'nın üstündedirler.

Doğrusu bir cevap bulamamıştım. Hâlâ da bulamadım. Hem de o kadar kitap karıştırdığım, bu alanda yetkili kişilere görüşlerini sorduğum halde...

Irkların istidatları diye yapılmak istenen açıklamalar beni doyurmadı. Daha bilimsel bir açıklaması elbet vardır bunun, ama ben şahsen, o kadar aranıp tarandığım halde çıkaramadım.

Atom fiziği felsefesinde de sağ-sol tartışması "Deterministe" görüşlerle "İndeterministe" görüşler arasında sürüp gitmektedir. Atom çekirdeklerinin hiç bir yasaya uymayan hareketleri, evrende her olayın yasa içre olduğu görüşünü sarsmak için kullanılmaktadır. Kanguruların düzensiz sıçramalarından esinlenerek, atom çekirdeklerindeki düzensiz zıplayışların "Kanguru yasasına" uyduğu-biraz da alaylı biçimde- öne atılmıştır.

Buna karşı Marksist düşünürlerin cevapları da ilginçtir. Onlar da bir düzensizlik olduğunu kabul etmekte, ama yine de bu zıplamaların iki kesin çizgi arasında gerçekleştiğini, bu iki çizginin altına ve üstüne taşmadığını belirterek şöyle demektedirler:

- Sizler onları gözetlerken yaptığınız dış etki ile onların yapısal dengesini bozuyorsunuz. Sonra bozduğunuz dengeyi de "indeterminizme" örnek göstermek istiyorsunuz.

Bu kadar ince ve bilimsel bir titizlik içinde yürütülen tartışmalarda bütün beyinsel açıkları tıka basa doyuracak kadar geniş boyutlu varsayımlar atılıyor ortaya...

Ne yazık ki benim şahsen bilgi dağarcığım bunların birçoğunu derinliğine kavrayıp anlatmaya genellikle yetmiyor. İnsan hem üzülüyor hem de eziliyor kendisini çok aşan bazı konular önünde kör ve dilsiz gibi kalakalmaktan...

•

Daha yüzeyde, daha pratik, daha güncel ama gene de geçerli konularımıza dönelim gelin...

Kaç yıldır merak edip bir türlü cevabını alamadığım bir sorun daha var. Bizim, İstanbul Belediyesinin mülkiyetinde bulunan yerlerin listesiyle bunların nasıl kullanıldığını ne kadar kurcaladım bilemezsiniz. Hiç bir sonuç sağlayamadım.

İstanbul'da nereleri Belediyenin mülkiyetindedir ve bunlar kiralanmışsa kimlere kaçtan kiralanmıştır?

İnanın herhangi bir domuzluk düşündüğüm için açığa çıkartmak istemiyorum bunu. Sırf yolun bir merak. Herzaman İstanbul'a duyduğum ilginin bir parçası...

Daha böyle aklıma takılan ne sorular var; örneğin Türkiye hastahanelerinde hastaya başta konan teşhisle, ölümden sonra patologların ölüm nedenini saptayan raporları arasındaki uyum yüzdesini de pek merak ederim doğrusu...

Amerikan tıbbında bunun kamuoyuna açıklanmasını isteyen bir akım başlatılmıştı. Sonu ne oldu izleyemedim.

Gene son zamanlarda devlet eliyle yapılan ithalatın yüzde kaç oranında devlete ait gemilerle taşındığını da merak ediyorum ama üstüne gitmeye niyetli değilim.

Vaktiyle de bu konuyu merak etmiştim de, sonunda iş dallanıp budaklandı, hazineyi savunayım derken mahkemelere düştüm, onbeş bin lira tazminat ödemeye mahkûm oldum... Bu kadar pahalı bir devlet sevgisinden yana değilim artık... Kusura bakmayın yani.

Zaman zaman daha böyle nice soru işaretleri atom çekirdekleri gibi kıpırdaşıyor kafamda... Ve gazetecilik damarlarımı kabartıyor. Sonra denize bakıyorum. Issız yollarda tek başıma yürümeye devam ediyorum. Denizin ötelerinden birileri dilini çıkarıyor gibi geliyor bana, ben de onlara dilimi çıkarıyorum.

DEVAM

Silahlı Kuvvetler

(Baştarafı 1'de)

"Bu defa ki muhtıra Türk Silahlı Kuvvetlerinin çoğu zaman Milli Güvenlik Kurulunda gerektiği gibi ifade edilmeyen görüşlerinin özetini teşkil etti.

KIBRIS SORUNU

Kıbrıs konusunun halledilmeden uzatılması en fazla Türk Silahlı Kuvvetlerini güç durumda bırakıyordu. Yedek parça ve harp stokları yanında yeni silahların alınamamasının yaratacağı tehlike komutanları son derece düşündürüyordu. Kıbrıs problemi uzatılmamalıydı. Ada'da Türklerin güvenlikleriyle birlikte, insanca yaşamalarını sağlayacak ekonomik şartlar hazırlandıktan sonra dökülen Türk askerinin kanı da dikkate alınarak bir hudut çizilmeli, bunun dışında kalan ölçüler "taviz olarak" Rumlara verilmeliydi.

ANARŞİ VE ASKERLER

Anarşinin, her geçen gün gençlerin öldürülmesinin mutlaka önü alınmalıydı. Genelkurmay Başkanı bu konudaki görüşünü yılbaşı mesajında "gençlerimizin öldürülmelerine seyirci kalamayız" diyerek en açık ve ağır şekliyle açıklamıştı. 1971 yılının başlarındaki Ocak ve Şubat Milli Güvenlik Kurullarında esen hava hatırlanıyordu. Bizi kurula tayin eden yetkililer karşısında konuşmalarımızın bir ölçüsü olur diyen zamanın komutanlarının yaptığı teklife çok benzeyen bir teklif yapıldı. "Anarşik hareketlerin durdurulması için gereken herşey yapılmadır" dendi. Ama bunu söyleyenler sivillerin hataları yüzünden doğan durumları askerin temizlemesi fikrine karşı idiler. Bizzat Semih Sancar, sıkıyönetim komutanlığı ve kara kuvvetleri komutanlığı arasında ordunun böylesine operasyonlardan nasıl yara olarak çıktığını hatırlıyordu. Sancar, 12 Mart sonrası dönemde çeşitli güvenlik teşkilâtlarının soruşturma ve yakalama operasyonları sırasında uyguladıkları zaman zaman insanlık ölçüleri dışına taşan yöntemlerin günahının orduya mal edilmesinden ne kadar üzüntü duyduğunu ifade etmişti. Şimdi olaylar, parlamento içinde başlayacak bir işbirliğiyle devletin bütün sorumlu kuruluşlarının da işbirliği sağlanarak durdurulmalıydı. Anarşinin sürüp gitmesi karşısında aciz gösterilmesi silahlı kuvvetleri tedirgin ediyordu.

ERKEN SEÇİM

Genelkurmay Başkanı, Kara, Hava ve Deniz Komutanlarının tam tasvibiyle Demirel'e verilen muhtırada yer alan hususlar arasında daha önce Cumhurbaşkanı tarafından da paylaşıldığı bilinen AP-CHP işbirliği formülü de yer almıştı. Ama bütün bu çıkar yollar denendikten sonra hâlâ olaylara bir çare bulunamıyorsa, bu parlamento içinde başka çare bulunacağı konısı da yoksa, yeni bir seçime vakit kaybedilmeden gidilmesi de Milli Güvenlik Kurulu'nun asker üyelerinin ortak fikriydi.

SIKIYÖNETİM TARTIŞMALARI

Dergide Başbakan Demirel'in muhtıradaki iç ve dış sorunlarla ilgili önerilere uymak istemediği, anarşik olayların önlenmesi için hükümet bunalımına parlamento içi çözüm değil "sıkıyönetim"le çare bulunması görüşünü öne sürdüğü "Kıbrıs'ta sınırın çizilmesinden sonra taviz"i de göze alamadığı belirtildi. Haberde Demirel'in Milli Güvenlik Kurulu toplantılarına sürekli olarak "sıkıyönetim" görüşünü getirdiği, ancak, bu görüşü Kurulun asker kanadına benimsetemediği, 19 Ocaktaki son Milli Güvenlik Kurulunda da asker kanadın bu konudaki isteksizliğinin iyice su yüzüne çıktığı, Kurul Genel Sekreteri Orgeneral Nurettin Ersin'in, "mücadele Anayasa ve kanunlar çerçevesinde yapılacaktır" sözleri de hatırlatılarak yazıldı. Derginin haber sonunda yer verdiği yorumda şöyle denildi:

"Bir yandan silahlı kuvvetler komuta kademesindeki elle tutulur hava, diğer yandan başta CHP olmak üzere hakim olan (askerleri hükümet kararlarına alet etmesin) eğilimi, Demirel'in 1971 öncesi taktiğini bırakmasına yol açmıştı. Basın bunu (Demirel artık başı sıkıştığında hükümetlerin görüşlerini Milli Güvenlik Kurulunda benimsetmiş gibi gösteremeyecektir) şeklinde yorumladı. Bu yorum hiç olmazsa son Milli Güvenlik Kurulu toplantısı için geçerliydi." (ANKA)

Üniversite

(Baştarafı 1'de)

site ve bağlı kuruluşlarında ne zaman işleyiş durur, öğrenim tehlikeye düşer bu belirtilmelidir. Soyut kavramlarla Bakanlar Kuruluna üniversiteye el koyma yetkisi verilemez. Soyut kavramlar yerine objektif esasların getirilmesi kaçınılmazdı. Hangi somut olaylar karşısında üniversitenin işleyemediği, üniversite senatosunun da şu nedenlerden dolayı işleyişinin durduğunu belirtmesi gerekir.

Üniversite kurulları ve senatosunun görüşü olmadan, somut tanımlar konmadan hükümete üniversiteye el koyma yetkisinin verilmesi sakıncalıdır. Hele elastikî bir takım kavramlar ve tanımlarla bu yetki hiç verilemez."

Görentaş

(Baştarafı 1'de)

karar varmak niyetinde -yim" Görentaş bir başka soru üzerine öteki arkadaşları adına konuşmak istemediğini bildirdi.

CGP'NİN DURUMU

Başbakan Yardımcılarından Feyzioğlu liderliğindeki CGP'nin 9 milletvekili var. Ancak meclisin çalışmalarına başlamasından sonra komisyonlarda MC'nin azınlıkta kaldığı görülünce, AP'li bir milletvekilinin "CGP grubuna geçtiği" açıklanmıştı. Böylece CGP'li milletvekili sayısının 10 olduğu belirtiliyor.

Asiltürk

(Baştarafı 1'de)

tır. Kanuna, nizama aykırı davranışta bulunan ve suç işleyen herkese, suçlunun kim olduğuna, nereye ve hangi fikre mensup olduğuna bakmaksızın kanun ne yapılmasını emretmişse onu yapacaktır. Biz zabıtanın tarafsızlığı ve vatandaşa eşit muamele etmesi prensiplerinden bunu anlıyoruz. Bunun herkesçe de böyle anlaşılması gerektiğine inanıyoruz."

İzmir CHP Milletvekili Süleyman Genç, bütçeye ilişkin görüşlerini açıklarken anarşik olaylara değindi, başbakan yardımcısını eylem önderliği yapmakla suçladı.

"Hükümeti, polisi bir baskı aracı olarak kullanmaktan vazgeçmelidir" diyen Genç, poliste halkın karşı karşıya getirilmek istendiğini öne sürdü ve bir tek CHP'linin kanun dışı eylemden mahkûm edilmediğini söyledi.

Denizli CHP Milletvekili Hüdai Oral, hükümetin, ülkeyi kanlı olayların, anarşik eylemlerin, faşist hareketlerin kol gezdiği bir ortam haline getirdiğini iddia etti.

KÖŞK ÖNÜNE 50 MİLYONLUK PARK

Öte yandan İmar ve İskan, Bakanlığı bütçesinin görüşülmesi sırasında, Cumhurbaşkanlığı köşkünün önünde yapılacak 50 milyonluk yeşil saha korusu tartışmaya yol açtı.

CHP Aydın Milletvekili Şükrü Koç, Çankaya'da Cumhurbaşkanlığı köşkü önünde yapılması düşünülen yeşil saha için kamulaştırılacak yerin sahiplerine 50 milyon lira ödenmesinin kararlaştırıldığını söyledi. Koç, Cumhurbaşkanı Genel Sekreteri Fuat Bayramoğlu'nun bu konuda bazı girişimlerde bulunduğunu öne sürdü ve bakanın açıklama yapmasını istedi.

BAKAN OK'UN AÇIKLAMASI

İmar ve İskân Bakanı Nurettin Ok, bu yerin imar planında yeşil saha olarak gösterildiğini, kamulaştırma için 50 milyon lira ayrıldığını, ancak bu parayı Ankara Belediyesine devretmediğini bildirdi.

Elçiler

(Baştarafı 1'de)

yükelçiliklere tayin yapılmaması" hususunda ısrar etti. Bunun için Ottowa Büyükelçiliğine aday gösterilen Emekli Orgeneral Nahit Özgür'ün tayinine karşı çıktı. Kariyerden olmayanların Büyükelçiliklere tayin yolunun açılması, bu sefer MSP'nin de bazı büyükelçiliklere yüksek rütbeli emekli generalleri Arap ülkelerine aday göstereceğini bildirmesi üzerine, Nahit Özgür'ün adaylığından bizzat Demirel tarafından vazgeçildi. (ANKA)

Akıncılar

(Baştarafı 1'de)

rek "Akıncılar" örgütünü kurması, MHP'nin karşı hareketini doğurdu. Bu konuda bilgi veren MSP'li bir yönetici şöyle dedi:

"-MHP, gençlere hâkim değildir. Turancılık yoluyla bazı gençleri kendilerine çekebiliyorlar. Ama bu gençler bir süre sonra tutulan yolun yol olmadığını görünce ayrılıyorlar. Bize katılıyorlar. Çünkü MSP'nin köklü bir dünya görüşü var. MHP gibi sabun köpüğü değildir. MSP görüşlerini zorla değil, bilgiyle yaymaktadır. MHP zorla, tabancayla, sopayla, korku yaratarak gençliği elde etmeye çalışmaktadır. Bugün şöyle bir bakın, herkes onlardan kaçıyor. MHP'nin adı zorbalığın timsali olmuştur. Bu zorbalığı bizim gençlerimize karşı da uygulamaya çalışıyorlar mesele budur."

Öte yandan Antakya'da bir komandonun bir ümmetçi-akıncı genci bıçakyaralayıp kaçtığı bildirildi. Hatip Okulu öğrencisi İlhami Seher, Türkeş'e küfür ettiğini iddia eden Durmuş Cankerter tarafından bıçaklandı.

Bu bir başlangıç

(Baştarafı 1'de)

götürme olanaklarını araştırma amacına yönelik görünen konferansın 26 Ocak tarihinde toplanması kararlaştırılmıştı.

Bazı Balkan ülkelerinin teknik düzeyde heyetlerle katılacakları konferansta bölgesel ekonomik işbirliği, ulaştırma, enerji ve kültür konuları ele alınacak ve konferansa katılan ülkelerin temsilcileri, bu alanlarda yapılabilecek işbirliği olanaklarını arıyacaklar.

Konferansın nasıl sonuçlanacağı henüz bilinmemekle birlikte, Başbakan Karamanlis'in çağrısındaki hedeflere ulaşılması, gerçekten sürpriz olacaktır. Konferansa katılan ülkelerden iki NATO üyesinin, Türkiye ile Yunanistan'ın, Kıbrıs yüzünden bir savaşın eşiğine kadar sürüklendikleri, diğer Balkan ülkeleri arasında da çeşitli uzlaşmazlıklar ve görüş ayrılıkları bulunduğu hatırlanacak olursa, hemen her alanda bir uyuşma sağlanması olasılığının zayıflığı ortaya çıkar. Ne var ki konferans her şeye rağmen olumlu bir adım niteliğindedir ve taraflara hiç değilse bölgede işbirliği olanaklarını arama fırsatını verecektir.

Balkanlar'ın, özellikle İkinci Dünya Savaşından sonraki dönemde, siyasi manevralara daha yatkın hale geldiği de belirtilmelidir. Örneğin Orta Avrupa bugün bile soğuk savaş yıllarının katılığından kurtulamamıştır. Aynı şekilde Bulgaristan ile Yugoslavya arasındaki ilişkilerde de gerginlik bulunmakta, buna karşılık bu iki ülke Türkiye ve Yunanistan ile sıkı dostluk ilişkileri içinde bulunmaktadırlar.

Balkan Konferansı, bölgenin siyasi manevralara yatkınlığını olumlu girişimlere dönüştürebilir. Geçmişin örnekleri aşırı iyimserliği olanaksız kılmaktaysa da, konferans, hiç değilse yeni bir işbirliği döneminin başlangıcını meydana getirebilir. Sadece bu bile, konferansı başarıya ulaşmış saymağa yetecektir.

Balkan

(Baştarafı 1'de)

lama düşüncesi ilk kez Yunan Başbakanı Karamanlis'ten gelmiş ve kendisi, konuya ilişkin görüşlerini 20 Ağustos tarihinde Balkan devletleri yöneticilerine gönderdiği bir çağrıda belirtmişti. Başbakan Karamanlis bu çağrıda, Balkan ülkeleri arasında ekonomik işbirliği ve bölgesel kalkınma çalışmalarının yapılabileceğini belirtiyor, bu tür çalışmaların bölgedeki ülkeleri birbirlerine yakınlaştıracağını ifade ediyordu.

ARNAVUTLUK KATILMIYOR

Arnavutluk ise, bir kısmı NATO bir kısmı Varşova Paktı üyesi, biri de bloksuz ülkelerden olan Yugoslavya'nın katılacağı konferansa katılmayı gereksiz gördüğünü bildirdi.

Dün Atina'dan yapılan bir açıklamada, konferansa katılacak ülkelerin heyetlerinin Yunan başkentine gelmekte oldukları bildirildi.

Politika

Yayınlayan ve yöneten: İSMAİL CEM
Politika Basım Yayın A. Ş. adına sahibi: ERCAN ARIKLI

Yayın Müdürü: Hasan YILMAER
Yönetim ve Yayın Yardımcısı: Haluk ŞAHİN
İç Haberler: Mehmet KOMŞU - Atilla ÖZSEVER
Sanat Sorumlusu: Mustafa GÜRSEL
Müessese Müdürü: Rıza TEZCAN

Yazıişleri Müdürü: Güngör GÖKTAN
Ankara Yazı Müdürü: Mete BUHARALI
Dış Haberler: Şevki ADALI
Teknik düzenleme: Taner KUTLAY
Spor: İsmail BEZGİN

Babıâli Cad. Tasvire Han, Cağaloğlu İstanbul
Telefon: 22 84 46
Ankara: Ziya Gökalp Cad. 16/4 Tel: 17 00 55 - 17 65 36
Basım: İstanbul Matbaacılık VEB Ofset Tesisleri
Dağıtım: Hürriyet Gazete Dağıtımı A. Ş.
İlan tarifesi: 3. Sayfa 110 TL. İlan Sayfası: 100 TL. İst baskısı: 70 TL. Kitap İlanları 50 TL.

26 OCAK 1976 YIL: 3 SAYI: 935

Portekiz'de olayların önü alınamıyor

LİZBON-Portekiz'de askerlerle sivil politikacılar arasındaki sürtüşmenin giderek sertleştiği, bu arada ülkenin iki büyük siyasi partisi, Halkçı Demokratlarla Sosyalist Parti arasında da görüş ayrılıklarının belirdiği bildiriliyor.

Halkçı Demokrat Parti lideri Francisco sa Corneiro birkaç gün önce yaptığı bir konuşmada, askerlerin amacının ülkede diktatörlük kurmak olduğunu iddia etmiş, siyasi partilerin bu planı etkisiz kılmak için çaba harcamalarını önermişti. Sa Corneiro Portekiz'in önce bir sol dikta tehlikesi atlattığını, şimdi de ordu içinde bazı subayların dikta hevesine kapıldıklarını ileri sürmüştü.

Halkçı Demokrat Partinin çok nüfuzlu olduğu bilinen lideri Francisco sa Corneiro önceki gün de bir konuşma yaptı ve Sosyalist Partinin tutumunu eleştirdi. Sa Corneiro, Sosyalist Partinin önce aşırı solun dikta heveslerine karşı çok etkin ve başarılı bir mücadele verdiğini, askerlerin dikta heveslerine de kesinlikle karşı olduğunu bildiğini söyledi. Sa Corneiro buna karşılık bazı sosyalist liderlerin şimdi aşırı sola karşı tutumunda değişiklik hissettiğini, bunun ülkeyi yeni serüvenlere sürükliyebileceğini ifade etti.

Portekiz'de ise olayların sonu alınamamakta. Komünist Partisinin resmî organı olan "O Diario", bazı sağcı grupların, sosyalistlerin de desteğiyle, komünistlere ait parti binalarına sabotajlar ve bombalı saldırılar düzenlediklerini iddia etti. Gazeteye göre, Portekiz güvenlik kuvvetleri bu olaylar karşısında ilgisiz davranmakta ve tedbir almaya yanaşmamakta.

(Politika-Dış Haberler)

Ulaşımda zamanı yarı yarıya kısalttılar

«Concorde uçakları, insanları aynı ailenin fertleri durumuna getirecek»

LONDRA-Uçaklar çevreyi kirletir, gürültülü çalışır, büyük harcamaları gerektirir. Ama 20'inci yüzyılda uçak, en az bir otomobil, bir televizyon alıcısı bir buzdolabı kadar gerekli bir araç durumuna gelmiştir. Öte yandan uçakların bir başka özelliği daha vardır: Her geçen yıl havacılık sanayii daha da gelişmekte, bunun sonucu olarak da daha hızlı, daha güzel görünüşlü ve daha rahat modeller ortaya çıkmaktadır.

HEYECANLI SAHNELER

Dünya uçak sanayiinin son ürünü olan Concorde'lar, geçen hafta Londra ve Paris havaalanlarında harekete hazırlandıklarında çok kişi bunları düşünüyordu. Her iki havaalanı da binlerce insanla dolmuştu. Londra'daki Concorde uçağı havalandığı zaman, kalabalıkta çok kişinin gözyaşlarını tutamayıp ağladıkları, bazılarının da ulusal marşı söylemeğe başladıkları görüldü. Paris'in Charles de Gaulle havaalanında da aynı heyecanlı sahnelere rastlanıyordu. Londra'dan havalanan Concorde Bahreyn'e gidecek, Paris'ten kalkan ise Rio de Janeiro'nun yolunu tutacaktı. Daha sonra her iki uçak da menzillerine vardılar ve gene rekorlar kırarak geri döndüler.

Concorde uçaklarının dünyanın her yanına gitmesine izin verilecek olursa, bunun havacılık tarihinde bir devrim olacağı rahatlıkla iddia edilebilir. Concorde uçakları, hiç bir yolcu uçağının gidemediği bir hızla gitmekte ve zamanı yarı yarıya kısaltmaktadır.

Concorde uçaklarıyla Atlantik seferleri 7.5 saatten 3.5 saate, Paris-Tokyo seferleri 7 saat 20 dakikaya (Diğer uçaklarla 15 saat), Sydney-Londra seferleri ise 13 saat 10 dakikaya (diğer uçaklarla 24 saat) inecektir. Fransız havayolları şirketi AİR France'ın Concorde Bölümü Şefi Jean-Claude Martin'in dediği gibi, bu uçaklarla dünya ülkeleri birbirine biraz daha yakınlaşmış olacak ve "İnsanlar bir ailenin fertleri imiş gibi bir duyguya kapılacaklar".

Yöneltilen eleştiriler ne olursa olsun, Concorde uçaklarının, havacılık sanayiinin en büyük başarılarından biri olduğu kabul edilmelidir. Üç milyar dolara ve İngiltere ile Fransa'nın çok büyük çabalarına mal olan Concorde uçakları, teknolojinin tüm olanakları kullanılarak imal edilmiş ve hava yolculuğunu dünyanın en rahat yolculuklarından biri haline getirmiştir. Concorde'ları kullanan pilotlar, uçağın büyük bir manevra yeteneğine sahip olduğunu, en ufak bir zorlama olmadan büyük bir hıza ulaşabildiğini ve sarsıntıyı tamamen ortadan kaldırdığını belirtmektedirler.

TALİHSİZ BİR DÖNEM

Bütün bunlara karşılık, Concorde uçaklarının biraz talihsiz bir dönemde hizmete girdiklerini kabul etmek de gereklidir. 1970'lerin 1960'lardan çok farklı özellikleri bulunmaktadır. 1960'larda havacılık sanayii dev adımlar atıyor, Sovyet ve Amerikan uzay yarışı, havacılık teknolojisine olağanüstü katkılarda bulunuyordu. Bugün havacılık sanayii bir durgunluk dönemine girmiştir. Ham petrol fiatlarına yapılan zamlar ister istemez sanayii etkilemiş, uçak yolculuğunu pahalı ve lüks hâle getirmiştir. Bu arada çevre sorunları ön plana çıkmış, insanlar dünyanın kirlenmesine herzaman olduğundan daha fazla ilgi gösterir olmuşlardır. Bir Amerikalı uzman, günde altı Concorde uçağının Amerikan kentlerine gelmesi hâlinde, her yıl deri kanserine yakalananların sayısında 200 kişilik bir artış olacağını hesaplamıştır. Ortaya atılan bu türden iddialar sesten hızlı yolcu uçaklarına olan alerjiyi arttırmış, Concorde'ların uçuştan men edilmesini istiyenlerin sayısı çoğalmoğa başlamıştır. (Politika-Dış Haberler)

Bugünlerde İngiliz ve Fransız kamuoyunun konuştuğu tek şey Concorde uçakları. Aslında bütün Batı Avrupa'da aynı şey konuşuluyor ve Concorde uçaklarına, biraz da Avrupa'nın eseri gözüyle bakılıyor. Tabii uçaklarla ilgili bazı olumsuz yorumlar da eksik değil. Amerikalılar Concorde uçaklarının normal jet yolcu uçaklarından altı kat daha gürültülü olduğunu iddia ediyor, bu uçakların çevreyi kirletme oranının da yüksek olduğunu ileri sürüyorlar. Fransız yetkililer ise bütün bunların bahane olduğunu, amacın Concorde'ların yapımını önlemek olduğunu iddia ediyorlar.

Brezilya'da 1964'ten bu yana 300 kişinin polis tarafından öldürüldüğü açıklandı

RİO DE JANEİRO-Brezilya'da siyasi tutuklulara baskı ve işkence iddialarının yeniden ortaya atılması üzerine bir bildiri yayınlayan 35 siyasi tutuklu, son altı yıllık dönem içinde güvenlik kuvvetlerinin kendilerine verilen yetkileri kötüye kullandıklarını açıkladılar.

Otuz beş siyasi tutuklu tarafından gizlice baro başkanlarına gönderilen bildiride, ülkede 21 çeşit işkence yöntemi uygulandığı, polis ve askerlerin bu yöntemleri sürekli olarak siyasi tutuklulara uyguladıkları bildirildi. Bildiride, uygulandığı ileri sürülen yöntemler arasında tutuklulara bir takım zehirli ve uyuşturucu ilaçlar verilmesi, dayak atma, elektrik şoku verme, başı su altına sokarak havasız bırakma gibi yöntemlerin de bulunduğu açıklandı.

Konuyla ilgili olarak açıklamada bulunan, fakat isimlerinin açıklanmasını istemeyen bazı serbest bırakılmış siyasi tutuklular ise, kendilerine de bu işkencelerin uygulandığını belirttiler. Bunlar cezaevlerinde bulundukları sırada aşırı soğuk ya da sıcak havada tutuldukları, elektrik şoklarıyla serseme çevrildiklerini ve vücutlarının çeşitli kimyasal maddeler ve sigaralarla yakıldığını söylediler.

Balkan İşbirliği Konferansı toplanıyor (1)

Bugün, Atina'da, beş Balkan ülkesinin hükümet temsilcileri arasında, "Balkan Ekonomik İşbirliği Konferansı" çalışmalarına başlıyor. Konferansa katılanlar, Arnavutluk'un dışında tüm Balkan devletleri: Türkiye, Bulgaristan, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya.

Girişim, geçen Ağustos ayında, Yunanistan Başbakanı Karamanlis'in yaptığı öneri sonucu gerçekleşiyor. Daha önce, Yunan Başbakanı, özel danışmanı, tarihçi Prof. Kitsikis'i siyasal ortamı yoklaması için Ankara'ya göndermişti. Her durumda, Atina toplantısı, Yunanistan için bir bakıma dışa açılış sayılır; sınırlı bile olsa, Karamanlis dış politikası için de başarı demektir.

Müsteşarlar düzeyindeki İşbirliği Konferansı, ekonomi, kültür, ulaştırma, enerji ve turizm alanlarında işbirliği olanaklarını araştıracak. Aynı zamanda, bölgede belirli bir yumuşamaya doğru giden ilk adımları da atmış olacak. Ancak, unutulmaması gereken, Yunanistan yönünden, böyle bir yumuşama eğilimi - nin temelinde siyasal nedenler kadar-belki daha çok-ekonomik nedenler yatıyor. Kaynağını AET'de bulan ekonomik nedenler.

Bir bakıma, daha 1961 ortalarında, Atina hükümeti sosyalist rejimli Balkan komşularına yönelik bir açılma politikası uygulamaya başlamıştı. Dolayısıyla, Karamanlis'in girişimi, on beş yıllık bir aradan sonra, Balkanlar'a açılış politikasının bir uzantısı sayılmak gerekir.

Tersi düşünülemeyeceğine göre, elbette, Ekonomik İşbirliği Konferansı geçmişin derslerini ve sonuçlarını gözönüne alacaktır: 1934 tarihli Balkan Antantı deneyini. Daha sonra, 1953'de, Ankara'da imzalanan, Üçlü "Dostluk ve İşbirliği Antlaşması"nı. Bunlardan birinci, Faşist İtalya'nın yayılma emellerini önlemeye yönelikti. Özellikle o dönemde, faşizim tüm Avrupa'da karşı konulmaz bir yükseliş halindeydi. Balkanlar, Polonya ve Macaristan'da olduğu gibi, demokrasiden uzak otoriter rejimler ya da askeri diktatörlüklerle yönetiliyordu. Romanya, Yugoslavya, Yunanistan ve Bulgaristan, örneğin böyleydi. Sözkonusu rejimlerin faşizme yakınlıkları yüzünden, İkinci Büyük Savaş, Balkanlar'da gerçekleştirilmek istenen bu yapay birlik umudunu çabuk iflâs ettirdi.

İkinci antlaşmaya gelince, onun da sonu birinciye benzedi. O da, soğuk savaşın Balkanlar'da bıraktığı bir izdi. Kalıcı gerçekler karşısında silindi, gitti. Washington'un istek ve baskıları sonucu, Menderes döneminde, Yunanistan ve Yugoslavya arasında imzalanmıştı. Yugoslavya'ya yönelmiş ideolojik bir abluka amacına hizmet ediyordu. Aynı amaç ve aynı yöntemle kurulan öteki paktlar (Bağdat Paktı, CENTO, SEATO, ANZUS) gibi ölü doğdu, yahut çok yaşamadı, etkili olmadı.

Tarih gösteriyor ki, bu iki deneyin hiç biri Balkan ülkelerinin tümünü kapsayamadı; gerçek bir bölgesel işbirliğinin ürünleri düzeyine çıkamadı. Çünkü, köklü bir gereksinmenin nesnel koşulları doğmamış ve yaygınlaşmamıştı.

Günümüzün deneyi, daha dikkatli ve sınırlı bir ortam içinde ilk yaklaşımını yapmakta. Önce Balkan gerçeği üstüne eğilerek. Balkan gerçeği nedir? Balkan devletlerinin bölgeye ilişkin görüşlerinin ortak noktaları var mıdır?

Uğur KÖKDEN

Eduardo Frei'nin yazdığı kitap elden ele dolaşıyor

Le Monde / Politika

Şili Cuntası klasik sağla değil, faşist aşırı sağla özdeşleşmiştir

SANTIAGO-Allende iktidarının, bir hükümet darbesiyle ortadan kaldırılmasından iki yıl sonra, eski Hıristiyan Demokrat Cumhurbaşkanı Eduardo Frei, yönetimi ele alan askeri Cunta konusunda ne düşündüğünü küçük bir kitapta açıkladı. Frei, doğrudan doğruya kimseyi hedef almadığını ve kitabının "ülkedeki dramatik durum karşısında duyduğu tedirginliğin ürünü olduğunu" söylüyor.

Kitap önce teksirde çoğaltıldı ve daha sonra bin nüsha olarak basıldı. Gizli olarak elden ele dolaşan bu kitabın, Frei gibi önemli bir kişi tarafından yazılmış olduğu ve askerleç arasındaki tedirginliği dile getirdiği için, hükümet tarafından toplatılmadığı söyleniyor. Hıristiyan Demokratlar, Şili'de askerler arasındaki liberal akımın yaygınlaşacağını umuyorlar. Ayrıca, ülkedeki ekonomik durumun ve uluslararası düzeyde Cuntanın yapayalnız kalmasının da bu yönde bir gelişmeyi pekiştireceğini düşünüyorlar.

AŞIRI SAĞIN ÇIKMAZLARI

Frei'e göre, Şili'de bugün egemen olan zümre, klasik sağcılar arasında değil, "faşist karakter taşıyan aşırı sağcı güçler" arasında yer alıyor. Yine Frei'e göre, bu aşırı sağ, seçimler yapıldığı zaman bütün gücünü kaybedeceğini ve bundan ötürü elinde ancak son bir şans bulunduğunu biliyor. Ayrıca, aşırı sağın, kendisi ile komünizm arasında başka bir alternatif olmadığına bütün halkı inandırması lazım. Oysa bu kolay değil. "Milliyetçilik" sözüne gelince, genellikle, bu sözün altında kaba bir totaliter anlayış yatıyor. Bu anlayış, "büyük ve masraflı bir baskı sisteminin uygulanmasını, ekonomik hayatta belirli bazı tekellerin egemen olmasını, haberleşme araçları sayesinde geniş bir propaganda yapılarak beyin yıkanmasını ve işçi hareketinin engellenmesini zorunlu kılıyor."

Frei'e göre, işkenceler sürüp gittikçe, üniversiteler özerk olmadıkça, seçimler yapılmadıkça ve sendikalarla dernekler baskıdan kurtulmadıkça, Şili uluslararası topluluğun karşısına yüz akıyla çıkamaz. Ayrıca, Cuntayı eleştirenlerin "uluslararası komünizme bağlı kimseler olduğunu" söylemek de bir çıkar yol değil. Çünkü, bu durumda, "İngiliz muhafazakârlarından en ünlü katoliklere ve protestanlara kadar herkesin ulusal komünizmin etkisi altında olduğunu" kabul etmek gerekecektir. Frei, "Birleşmiş Milletlerde ülkemiz aleyhinde oy kullanan Birleşik Devletler de mi komünist? Herkes yanılıyor da, sadece biz mi gerçeği görüyoruz?" diye soruyor.

Frei, daha sonra, uluslararası düzeyde yalnız kalmanın, politik ve ekonomik bakımdan ülke için çok kötü sonuçlar doğurduğunu, enflasyonun arttığını, işsizliğin yüzde 18'e ulaştığını, gizli işsizliğin en yüksek düzeye vardığını, işçilerin, serbest meslek sahiplerinin ve teknisyenlerin başka ülkelere göç ettiklerini söylüyor.

ALDATICI İLERLEMELER

Frei, tarımda ilerleme görüldüğünü, ama bunun, besin ürünlerinin her zaman kıtlığını çeken Şili'de, genel satınalma gücünün düşmesinin sonucu olduğunu ve geçen yıl talep eksikliğinden ötürü daha fazla ihracat yapılabildiğini ileri sürüyor.

Ayrıca, Cuntanın uyguladığı piyasa ekonomisinin, "ekonomik gücü, gittikçe daha az sayıda insanın eline vermek ve tekeller oluşturmak" sonucunu verdiğini de söylüyor.

Liberalizmin bir başka sonucu da, ekonominin ulusal özelliğini kaybetmesi. Frei, devlete ait iki büyük tesisin, yabancılara satıldığını ve hisselerin yüzde 70'inin yabancıların eline geçtiğini belirtiyor. Allende'nin Halk Cephesi politikasını da eleştiren Frei, kitabının sonunda, Şili'deki bugünkü sistemin, aşırılığa yolaçtığını belirtiyor ve silahlı kuvvetlerin, politik ve ekonomik formüllerin uygulayıcısı haline gelmelerinin çok tehlikeli ve alçaltıcı bir durum olduğuna dikkati çekiyor.

AET UZMANLARI TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARET AÇIĞI SORUNUNU İNCELEYECEKLER

ANKARA- 1 Şubat tarihinde Ortak Pazar'dan bir tek nisyenler grubunun Ankara'ya geleceği ve Türk uzmanlarıyla birlikte Türkiye'nin dış ticaret açığını kapamak yollarını araştıracağı bildiriliyor. Bu araştırmalar bir raporla ortaklık komitesine sunulacak, sonrada Konseyde görüşülecek.

Yetkililerin belirttiğine göre, bir süre önce İstanbul'da yapılan Ortak Pazar toplantısında Dışişleri Bakanı Çağlayangil Türkiye'nin dış ticaret açığının astronomik rakamlara ulaştığını ve konjonktürel olmaktan çıkarak bünyesel bir nitelik taşıdığını açıklamış, ortaklarla birlikte bir çare bulunmasını önermişti. Dış ticaret açığının 3 milyar 100 milyon dolar olduğu bildiriliyor. Bu açığın 2 milyarı Ortak Pazar ülkeleriyle aramızdaki ticaretten doğuyor.

Öte yandan Ortak Pazar, Akdeniz ülkelerine son anlaşmalarla Türkiye'ye tanıdığı ödünleri aşan ödünler ve kolaylıklar tanıdı. Bu kolaylıklar Fransa'nın girişimiyle sağlandı. 1 Şubatta Ankara'da yapılacak toplantıda Türkiye, ilk olarak ortaya çıkan bu eşitsizliğin giderilmesini isteyecek. Ancak, bu isteklerin yerine getirilmesiyle bile Türkiye'nin dış ticaret açığı üzerinde olumlu bir etki beklenmiyor. Türkiye'nin, tarımsal ve sanayi ürünlerinde ihracata dönük bir politika izlemesinin zorunlu olduğu belirtiliyor. Türkiye, Ortak Pazar'dan bu alanda yardım beklemiyor. Ancak, yetkililer Ortak Pazar'ın şimdiye kadar Türkiye'ye toplam 200 milyon dolarlık, Yunanistan'a 500 milyon dolarlık yatırım yaptığını, buna karşılık İspanya'ya yatırımın 3 milyar doları aştığını bildiriyorlar. Türkiye, Ortak Pazar'ın kotası bulunan tekstil dallarında tüketime yönelik olanlardan, ana sanayiye yönelik katkılar istemekte, bu yolda teknolojik işbirliği talep etmekte. Ayrıca Türk işçilerinin Ortak Pazar ülkelerinde serbest dolaşımı da üzerinde durulacak önemli konulardan biri olacak. Yetkililer katma protokolün bunu öngördüğünü, ancak Ortak Pazar ülkelerinin yüksek düzeydeki işsizliği öne sürerek bu ilkeyi uygulamaktan kaçındıklarını belirtiyorlar. (ANKA)

1976 programı ekonominin yapısına değişiklik getirmiyor

Ali Demircan Ankara'dan bildiriyor

1976 yılı programı, geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da ekonominin yapısında bir değişiklik olmayacağını gösteriyor. Ayrıca, sanayi üretiminde, plandan sapma ve çarpıklıklar da olduğu gibi kalacak.

Kalkınma planı hedeflerine göre, 1977 yılında sanayi üretimi içinde enerjinin payı yüzde 6 madencilik alt sektörünün payı yüzde 9 olarak saptanıyor. İmalât sanayiinin ise toplam sanayi üretiminin yüzde 85'ini oluşturması öngörülüyor. İmalât sanayiinin alt bölümlerini oluşturan, yatırım malları payının yüzde 20,6, ara mallarının yüzde 45,4 ve tüketim mallarının ise yüzde 30 olarak gerçekleştirilmesi planlanıyor.

1975 yılında gerçekleşen durum, planda saptanan bu hedeflerden çok farklı. Sanayi üretimi içinde madencilik alt sektörünün payı yüzde 4; enerjinin payı yüzde 2 ve imalât sanayiinin payı ise yüzde 94 oldu. 1976 yılında bu oranlarda bir değişiklik yapılmayacağı ve durumlarının korunacağı anlaşılıyor.

1975 ve 1976 yıllarında, imalât sanayiinin, toplam sanayi üretimi içindeki payının yüzde 94 gibi bir orana ulaşması, olumlu bir gelişme olarak nitelenebilir. Ancak, alt bölümleri incelendiğinde, imalât sanayiinin sağlıklı bir biçimde gelişmediği ortaya çıkıyor. Planda, tüketim mallarını üretim payının yüzde 34 dolayında olması saptanmışken, 1975 yılında bu oran yüzde 52 oldu. 1976 yılında ise yüzde 49 olacağı belirtiliyor.

Plan hedeflerinden sapma, ara malları üretiminde de görülüyor. Planda yüzde 45 dolayında gerçekleşmesi öngörülen pay, 1975'te ancak yüzde 35'te kalmıştır. 1976 yılında ise ancak yüzde 36 olacaktır.

Yatırım mallarının 1975 ve 1976 yıllarındaki payları yüzde 13 ve 15'dir. Oysa plan hedeflerine göre yüzde 20 çevresinde olması gerekiyor.

Büyüklüklerin yakından incelenmesi imalât sanayiinin hâlâ tüketim malları üretimine dayanan bir sanayi olduğu gösteriyor. Ara malları ve yatırım malları üretiminde geri kalma ise, ekonominin bu alanlarda dışa bağımlılığını arttırıyor. Oysa, üçüncü planı uygulayan bir ülke için böyle bir durumun varlığı anlaşılması güç bir şey.

Aslında tüketim malları sanayiinin ve üretimin gelişmesi de sağlıklı bir biçimde olmamıştır. Nitekim, Türkiye, margarin başta olmak üzere birçok tüketim malı ithal etmekte. Bu amaçla 1976 ithalât rejiminde 250 milyon dolar ayrıldı.

1976 programında yapılan bu açıklamalardan sonra, 1976 yılı programından üçüncü plan'da sanayileşme ile özdeş tutulan kalkınma, diğer bir deyişle yapısal bir değişiklik beklenemez.

Merkez Bankası, DÇM rakamlarını gizli tutuyor

ANKARA (Politika)- Merkez Bankasının yayınladığı son haftalık raporunda, Dövize Çevrilebilir Mevduat (DÇM)'le ilgili rakamları sakladığı öne sürülüyor. Geçtiğimiz yıl içinde DÇM hesapları çeşitli eleştirilere maruz kalmış ve kamuoyunun tepkisiyle karşılaşmıştı.

Merkez Bankasının DÇM hesaplarından doğan döviz borçlarının, yani Türk Lirası karşılığı satın aldığı ve vadesi geldiğinde satmayı taahhüt ettiği dövizleri, "dahildeki hususi bankalarla yapılan rapor muameleleri" içinde gösterilmesi gerekirken bunun son haftalık raporda yapılmadığı bildiriliyor.

Öte yandan geçtiğimiz hafta içinde, Türk Sanayici ve İşadamları Derneği toplantısında önerilen, Türk Lirasının dalgalanmaya bırakılmasının, DÇM konusunda devalüasyona benzer bir etki yapacağı belirtiliyor. Bu hesaplar, dalgalanma oranında artacak, çok miktarda DÇM'ye sahip bankaların kullandırdıkları kredilerde yükselme görülecektir.

Bu arada, söz konusu raporda, döviz borçlarının bir önceki haftaya oranla 279 milyon liralık bir artış gösterdiği kaydediliyor. Bu artış nedeniyle, konvertibl döviz mevcudunda, yani alım satımı serbest olan yabancı paralar tutarında bir azalma oldu. Merkez Bankası haftalık durumunda, konvertibl döviz hesaplarının net durumu ise açıkça belirtilmiyor.

Venezüela'nın petrol üretimi yüzde 43 düştü

(CARACAS)-Uluslararası petrol şirketlerinin alımlarını azaltmaları nedeniyle Venezuela'nın petrol üretimi yüzde 43 oranında düştü. Dünyanın üçüncü büyük petrol ihracatçısı olan Venezuela, bu yıl başında yabancı petrol şirketlerini millileştirmişti.

Venezuela'nın Milli Petroven şirketinin yayınladığı istatistiklere göre, bu ayın ilk yarısında, petrol kuyularından günde 1,6 milyon varil üretim yapıldı. Rekor bir üretim düzeyine ulaşıldığı 1970 yılında ise bu rakam, günde 3,7 milyon varildi.

Dünya petrol piyasasındaki gerileyen talebe oranlı olarak günlük petrol üretimi, geçen yılın Kasım ayında 2,05 milyona, Aralıkta ise 1,78 milyon varile düşmüştü.

Venezuela'nın 5 milyar dolarlık dev petrol sanayiini, sürekli çalışan 12.200 petrol kuyusu besliyor.

KISA HABERLER

● İTALYA lireti Avrupa merkezlerinde değer kaybediyor. İtalyan hükümetinin geçtiğimiz hafta içinde döviz borsasını saptama kararı vermesinden sonra liretin değeri azaldı. Karardan önce 1 dolar karşılığında 688,80 den işlem gören liret borsa kapandıktan sonra 730,50'ye düştü.

● TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen "Sendikalar ve Kooperatifçilik" konulu seminer, Ankara'da başlıyor. Beş gün sürecek olan seminerde Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikasının kooperatifçilik politikası tesbit edilecek.

● VENEZÜELA OPEC fonuna, 100 milyon dolar katkıda bulunacak. Maliye Bakanınca yapılan açıklamaya göre, bu fon, petrol fiyatlarının yükselmesinden önemli zararlar gören Üçüncü Dünya Ülkelerine yapılacak yardımlara tahsis edilecek.

IBM Plânı	IBM'e karşı plân		
Küçük IBM (11,1 milyar) Büyük bilgisayarlar, yan ilişkiler eğitim, hizmetleri uzay, savunma malzemesi	Federal Sistemler Şirk. (400 milyon) Uzay, savunma malzemesi	Bilgisayar Parçaları Şirk. (600 milyon) Yan ilişkiler	Veri İşlem Şirketi (II) (1,95 milyar) Büyük bilgisayar ve malzemeleri
IBM	Bilgi Kayıtları Şirk. (500 milyon) Delgi kartları vs.	IBM	Veri İşlem Şirketi (III) (1,95 milyar) Büyük bilgisayar ve malzemeleri
Genel Sistemler Şirk. (1,8 milyar) Küçük bilgisayarların bilgi sayar malzemesi	Genel Sistemler Şirk. (1,8 milyar) Küçük bilgisayarlar bilgisayar malzemesi	Bilim Araştırma Kolu (00 milyon) Eğitsel kitaplar, hizmetler	Veri İşlem Şirketi (IV) (1,95 milyar) Büyük bilgisayar ve malzemeleri
Büro Araçları Şirk. (2 milyar) Daktilolar, kopya mak.	Büro Araçları Şirk. (2 milyar) Daktilo, kopya mak.	Veri İşlem Şirketi (I) (1,95 milyar) Büyük bilgisayar ve malzemeleri	Veri İşlem Şirketi (V) (1,95 milyar) Büyük bilgisayar ve malzemeleri

IBM'e karşı olan çevreler, şirketin bugünkü bölümlerinin ayrı ayrı bağımsız şirketler haline getirilmesini önerirken, IBM'in kendisinin de bir parçalanma planı olduğu öne sürülüyor.

Aleyhine açılan anti-tröst davası 7 aydır sonuçlanmadı

IBM, ABD bilgisayar piyasasının yüzde 70'ini tekelinde tutuyor

NEW YORK-Çok uluslu şirketlerin bir numaralı merkezi olan New York'un "Foley" meydanındaki bir mahkeme salonunda, yedi aydır süregelen bir anti-tröst davası var. Davalı taraf olan International Business Corporation (IBM) kendisini savunan 200 avukat ve onlara yardımcı olan 1000 kadar memura şimdiye kadar 200 milyon dolara yakın bir ücret ödemiş durumda. Davacı taraf olan ABD Adalet Bakanlığı Anti-Tröst bölümünün görevlendirdiği savcılar ise altı yıldır üzerinde çalıştıkları bu dava dosyasında 70 milyon belge biriktirmiş bulunuyorlar, hâlen New York'ta 50 kişilik bir kadro dava ile uğraşıyor.

IBM'İN REKABETİ; GE, XEROX, RCA VE SİNGER'İ SAF DIŞI ETTİ

IBM'in veri işlem, bilgi sayar, ilgili malzeme ve büro makineleri piyasasında muazzam bir üstünlüğe sahip olduğu, bu piyasayla yakından uzaktan ilgili herkesçe bilinen bir gerçek. General Electric, Xerox, RCA ve nihayet geçen haftalarda Singer gibi büyük şirketlerin büro makineleri alanından çekilmesine yolaçması buna en sağlam kanıt (Singer, bu alanda yapmış olduğu 325 milyon dolarlık yatırımı gözden çıkarmak zorunda kaldı)

Amerikan sanayi tarihinde bunun gibi anti-tröst davalarına bakıldığı zaman, hiç bir Amerikan şirketinin, pazar payı yüzde 80'in altında oldukça tekelcilikle suçlanmadığı görülüyor. Oysa IBM'in pazar payı yüzde 70 dolaylarında. IBM 1934'den bu yana tek bir anti-tröst davasını kaybetmiş değil. (1934'de delgi kartları piyasasını tekelleştirmekten suçlu bulunmuştu). İddialar kanıtladığında bu dev şirketin nasıl parçalanacağı tartışma konusu oluyor. Örneğin Adalet Bakanlığı IBM'in 13 milyar dolar değerindeki imparatorluğunu nasıl bölmeyi düşündüğünü açıklamış değil. Ancak bilgi sayar sanayiinin kıyısında köşesinde kalan şirketlerin oluşturduğu Bilgi Sanayicileri Derneğinin önerdiği bir plan var. Bu plana göre, bugünkü IBM şirketinin bazı bölümleri ayrılarak bağımsız şirketler haline getirilecek, IBM'in kazancının asıl büyük bölümünü sağlayan Veri İşlem Bölümü ise beş eşit değerde, fakat bağımsız şirkete bölünecek. Ne var ki bu yeni şirketlerin herbiri, hâlen Amerikan sanayiindeki bilgi sayar imalâtçısı şirketlerden yine de daha büyük olacak.

Öte yandan, IBM'in kendisinin de gönüllü olarak birkaç bağımsız firma halinde bölünmeyi tasarladığını gösterir belirtiler var.

Sonuçta, uzmanlar IBM'i bölecek biri varsa, bunun Adalet Bakanlığı değil, ancak IBM'in kendisinin olabileceği hususunda birleşiyorlar. (Newsweek)

spor

Voleybol'de ikinci yarı 31 Ocak'ta başlıyor

Voleybol Milli Takımı Balkan Kupası için çalışmalara başladı

ANKARA- Voleybol Federasyonu Başkanı Haluk Aykulu THA'ya yaptığı açıklamada Voleybol Milli Takımımızın faaliyetleri hakkında bilgi verdi ve çalışmalarının ileriye dönük olacağını belirterek "Voleybol Milli Takımımız bundan böyle haftada bir toplu olarak çalışma imkânını bulacaktır" dedi.

Geçen sezonun muhasebesini yapan ve çalışmalar hakkında bilgi veren Aykulu şöyle dedi;

"1975 sezonunda sadece 4 maç yaptık değerlendirme bu maçlar üzerinden yapıldığından milli takımımızın başarı oranı düşük olarak göze çarpmaktadır.

Şimdi önümüzde yüklü bir 76 sezonu var. İlk sınavımızı Roma'da Montreal elemenlerinde verdik. Amerika ile yaptığımız maçın dışında millilerimiz bize ilerisi için ümit [illegible]di. Sonra şanssız bir Yugoslavya maçı oynadık. Şimdiye kadar set dahi alamadığımız Yugoslavları zorladık diyebilirim. Hatta 12/9 luk bir avantajı koruyamıyarak maçtan yenik ayrıldık.

Voleybolde sık sık dış temas yapılıyor. Fotoğrafta Eczacıbaşı Radniçki maçından bir görünüş.

Nisan ayında yapılacak Balkan Voleybol Şampiyonasının Hazırlıkları içersindeyiz. Kadromuz seyyardır. Çalışan ve başarılı olanlar kadroya alınacaktır."

Öte yandan 1 aylık bir devre arası tatile giten deplasmanlı Türkiye Voleybol ligi 31 Ocakta oynanacak karşılaşmalarla başlayacaktır.

Federasyon Başkanı Haluk Aykulu liglerin tehir edilmesinin söz konusu olmadığını da sözlerine ekledi. (THA)

Türkiye liglerinin ilk yarısında 31 hakeme dinlendirme cezası verildi

ANKARA- Futbol Federasyonu Merkez Hakem Komitesi Asbaşkanı Halim Çorbalı Türkiye liglerinin ilk yarısında kusurlu görülen 31 hakeme dinlendirme cezası verildiğini açıkladı.

Çorbalı bu konuda THA'ya verdiği demeçde şöyle dedi:

"Komitemiz ilk yarı sonunda yönettikleri maçlarda kusurlu görülen 31 arkadaşımızı gerekli ikazı yaparak dinlendirmiştir.

Kusurlu görülen 31 hakemden 8'i Birinci Türkiye Ligi ile 2. ve Üçüncü ligdeki kritik maçlarda görev verilen arkadaşlarımızdır. Diğer 23 hakem arkadaşımız ise ikinci ve 3'ncü Türkiye Liglerinde görev olanlar arasındadır.

Komitemiz hakemlerin yetişmesi ve daha iyi maçlar yönetmesi için bu uygulamayı sürdürmektedir.

Hakemler arasında hiçbir zaman ayırım yapmamaya çalışıyoruz. Bir hakemi nasıl mükafatlandırıyorsak, hatalı bulduğumuz zaman da gerekeni yapıyoruz.

Hakem arkadaşlarımızın hepsi iyi niyetli kişilerdir. Ancak hatasız insan bulunamayacağının da bilinmesi gereklidir. Şunu memnuniyetle belirtmek isterim ki Türk hakemleri dünya'nın en az hata yapan hakemleridir. Liglerin ikinci yarısında hataların daha da azalacağı görüşündeyim. (THA)

Spor salonlarının amaçları dışında kullanılmaması istendi

ANKARA- Spor salonlarının amaçları dışında kullanılmaması için işletme yönetmenliğinde değişiklik yapılacağı açıklandı.

Gençlik ve Spor Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, salonların, amatör sporun ve okul sporlarının gelişimini engelleyici ve faaliyetlerini kısıtlayıcı, Gençlik ve Spor Teşkilatının ve ilgili organların çalışmaları dışındaki organizasyonlara verilmesinin sınırlandırılması kararlaştırılmıştı.

Bu maksatla düzenleyici yeni tedbirler alınıyor. Bu tedbirler uygulanmaya konuncaya kadar, bölge başkanlıklarının mevcut yönetmenlik hükmünce amaç dışı tahsislerde gereken azami titizliği göstermeleri ve Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünden izin almaları ön görüldü.

Konu ile ilgili olarak Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce illere bir genelge de gönderildi. (THA)

Judo Milli Takımı Konya'da kampa alınacak

KONYA-Montreal Olimpiyatlarına katılmak için hazırlıklar yapacak olan Judo Milli Takımının 1-20 Şubat günleri arasında Konya'da kampa alınacağı bildiriliyor.

Bu nedenle, Konya'ya gelen Japon Antrenör Taharlo Yodoyo, Judo Federasyonu Genel Sekreteri Sadettin Yamanlı ve Federasyon muhasebe şefi Mustafa Yararbaş, Konya Bölge tesislerinde inceleme yaptılar.

Montreal Olimpiyatları için Judo Milli Takımının Konya'da hazırlanacağını ve tesislerin yeterli olduğunu söyleyen ilgililer, kampa 10'u Konya'dan olmak üzere toplam 45 Judocunun çağrıldığını belirttiler.

Türkiye Kupası kuraları bugün çekiliyor

ANKARA- Türkiye Kupasında 3'ncü kademe 2. etap maçlarının kuraları bugün saat 10.00'da Ankara'da Futbol Federasyonunda çekilecektir.

14 takımın mücadele edeceği bu kademede ilk maçlar 11 Şubatta oynanacak rövanşlar ise 25 Şubat'ta yapılacaktır. Türkiye Kupasının geçen yılki şampiyonu Beşiktaş ise maçlara daha sonraki kademede katılacaktır.

Kupanın bu turunda mücadele edecek takımlar şunlardır. "Fenerbahçe, Galatasaray, Ankaragücü, Trabzonspor, Antalyaspor, Giresunspor, Mersin İd. Yurdu, Ad. D. Spor, Adanaspor, Göztepe Elazığspor, Boluspor, Eskişehirspor, Ank. D. Spor."

Akgül'ün Türk sporu hakkındaki raporu

(Dünden devam)

Bugün teşkilâtımıza kayıtlı olan 1727 spor kulübü mevcuttur. Kulüp binasına ve spor tesislerine sahip, /muhtazam üye aidatı tahsil eden kulüp sayısı parmaklarımızın sayısını geçemez. Geri kalan kulüplerin hemen-hemen hepsinin kulüp-lokal adresleri bir kahvehanenin veya kulüp başkanının ev veya yazıhane adresidir. Bunların % 90'ı yalnız futbolle meşgul olmaktadır.

Çocuk, genç ve spor yapabilecek yaşta bulunan yetişkinlerle birlikte muhatap olduğumuz sayı 16-17 milyondur. Teşkilât olarak biz bugün federasyonlar ve kulüpler vasıtasıyla ancak 55.000 kişiye spor yaptırabilmekteyiz. Bunun da 35,000'i yalnız futbolle meşgul olmaktadır. Demek ki diğer branşlarda ortalama olarak federasyon başına 1000 sporcu düşmektedir.

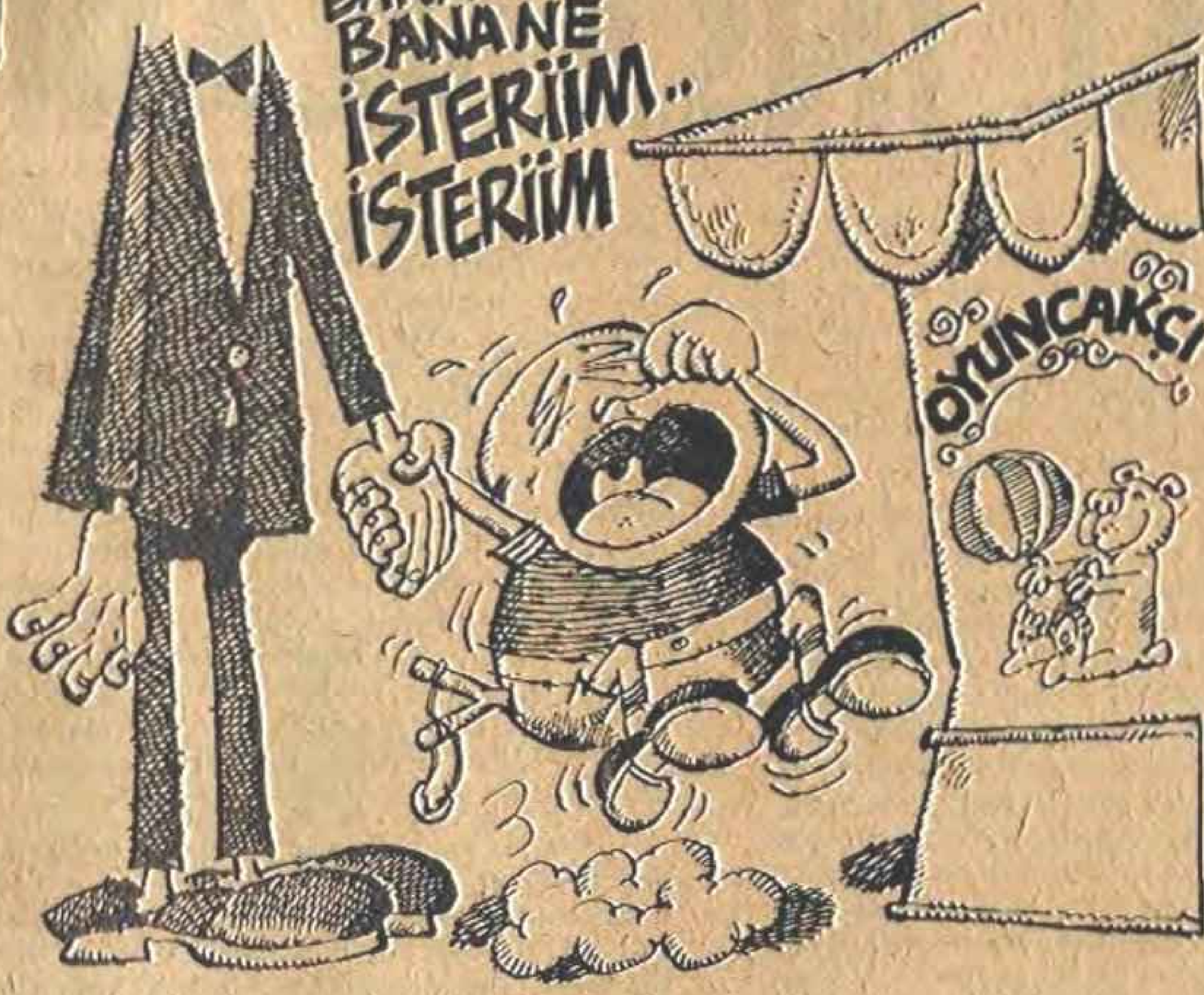
Teşkilât derhal tesis politikasını değiştirerek küçük semt sahaları yapımına yönelmelidir.

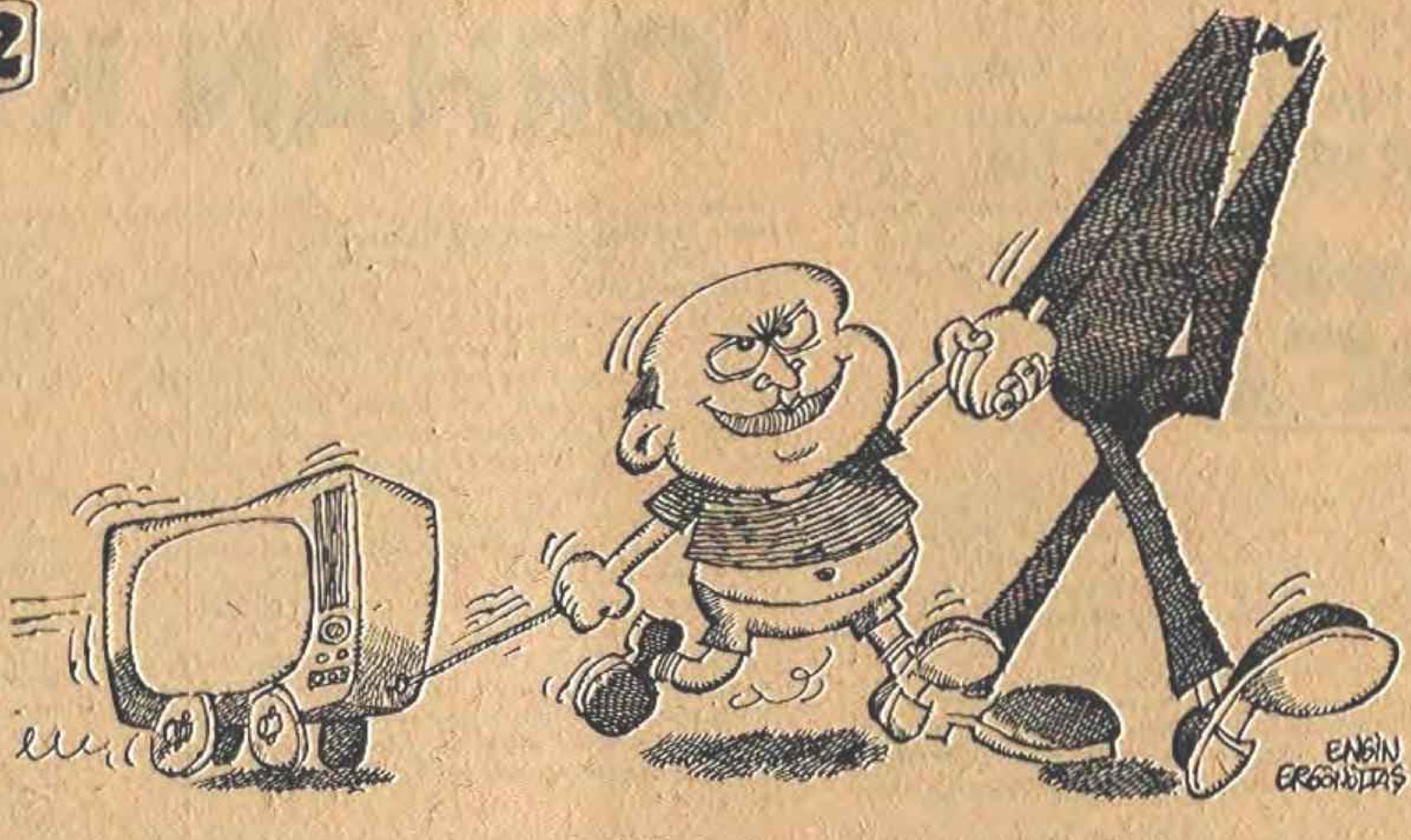
Teşkilâta, diğer bakanlıklara, iktisadi devlet teşekkül lerine bağlı tesisler, bütün gençliğin ve yetişkinlerin istifadesine bir program dahilinde açık tutulması sağlanmalıdır.

B- Federasyonlar, bir ihtisas kulübü şeklinde çalışmaktadırlar. Milli takımları hazırlamayı esas görev saymaktadırlar. Kendi branşlarının memleket sathına yayılması, çok sayıda sporcu yetiştirmek gibi zahmet isteyen program ve projelere itibar etmemekle işin kolay tarafına gitmektedirler.

Bunun en bariz misâli de 3530 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği 1938 yılından bugüne kadar 35 yıl geçtiği halde, futbol hariç hiçbir federasyonun memleket sathında spor yaptırdığı sporcu sayısı ortalama olarak 1000'i geçmemiştir.

BİTTİ

Sadun AREN

Bütçe ve enflasyon

Fiyatların hızlı ve devamlı yükselmesi olarak tanımladığımız enflasyon, ekonomik düzen bakımından, çok olumsuz etkileri olan bir olaydır. Gerçekten, bilindiği, kapitalist bir düzende para ve parasal ilişkiler ekonomiye egemen durumdadır. Herşey para karşılığında alınıp satılır. Bu nedenle, insanlar arasındaki ilişkiler, ücretler, maaşlar ve fiyatlar arasındaki ilişkiler biçimini almıştır. Enflasyon bu ilişkilerde bir istikrarsızlık yaratır. Örneğin, artan fiyatlar karşısında geçim sıkıntısı çeken işçiler, memurlar ve fiyatı artmamış olan ürünlerin sahipleri, durumlarını düzeltmek için, ücretlerini, maaşlarını ya da ürünlerinin fiyatlarını yükseltmek uğraşına girişirler. Bu mücadelenin başarısı oranında, çok defa, fiyatlar daha da artar, yeni enflasyon devam eder. Demek oluyor ki, enflasyon ile iş barışı arasında sıkı ilişki vardır.

Enflasyon yatırımlar üzerinde de olumsuz etki yapar. Girişimciler bunların maliyet hesaplarını doğru bir biçimde yapamazlar. Bu yüzden sık sık finansman güçlüklerine uğrarlar. Böylece yatırımlar aksamış olur.

Ama enflasyon asıl yıkıcı etkisini orta sınıflar üzerinde gösterir. Eskiden az çok tasarruf yapabilen bu sınıf mensupları, paranın devamlı değer kaybedişi karşısında, bundan vazgeçerler. Hatta, evvelce biriktirmiş oldukları tasarrufları da, tamamiyle eriyip gitmeden önce harcamaya çalışırlar. Bunun bir sonucu, toplumun tasarruf eğiliminin azalıp tüketim eğiliminin artmasıdır. Fakat asıl sonuç, orta sınıfların ezilmeleri ve yıkılma yolunu tutmalarıdır. Son zamanlarda memleketimizdeki toplumsal gerginliğin artmasında ve halkın siyasal tercihlerindeki değişmelerde bu olayın da payı vardır.

ENFLASYON DEVALÜASYONU DAVET EDER

Enflasyon dış ekonomik ilişkiler üzerinde de olumsuz etkiler yapar. Enflasyonun devam etmesi paramızın dış değerinin korunmasını bir sorun haline getirir. İç fiyatlarla dış fiyatlar arasındaki dengeyi koruyabilmek için sık sık devalüasyon yapmak zorunluğu doğar. Bu durumun ithalât ve ihracat işyerini düzenli bir biçimde yürütmeyi ne kadar zorlaştıracağı açıktır. Son yıllardaki hızlı enflasyona rağmen döviz kurlarında devam ettirilebilen göreceli istikrarın nedeni, bu aynı dönemde diğer memleketlerde de hızlı bir enflasyonun olmasıdır. Fakat artık bu memleketlerdeki enflasyon hızı geniş ölçüde yavaşlatılmıştır. Aynı yavaşlatılma bizde de gerçekleştirilmezse, ihracatı sürdürebilmek için, bir devalüasyona gitmek zorunda kalacağımızdan şüphe etmemek gerekir.

BÜTÇE ENFLASYONU ÖNGÖRÜYOR

Demek oluyor ki, mevcut ekonomik düzen bakımından enflasyonun önlenmesi büyük bir önem taşır. Oysa, öyle görünüyor ki, enflasyon önümüzdeki yılda başlıca bir ekonomik sorun olarak devam edecektir. Bu yargımızın başlıca dayanağı, MC hükümetinin getirmiş olduğu bütçedir. Bu bütçenin konsolide - yani genel ve katma bütçelerin toplamı olarak ödenek tutarı 153 milyar liradır. Gelirlerinin toplamı da 12 milyar lirası borç olmak üzere - gene 153 milyar liradır. Geçen yıla göre gelirlerdeki artış oranı %44,2 dir. Bu bir rekordur. Geçen yılki oran %42,6 ve daha evvelkiler ise % 20 - 25 civarındadır. Üstelik bu rekor artış, hiç bir yeni vergi ya da vergi zammı getirilmeden sağlanacaktır. Şüphesiz bu bir hayaldir. Bu oranda bir gelir artışı, ancak bu yıl da geçen yılki gibi bir enflasyon olursa belki gerçekleşebilir. Çünkü geçen yılki yüksek artış oranının tek nedeni enflasyondur.

Bu bütçenin önümüzdeki yıl da şiddetli bir enflasyonu öngördüğünün diğer bir kanıtı da şudur: Memleketimizde vergi gelirleri ile milli gelir arasında oldukça istikrarlı bir ilişki vardır. Bu ilişki milli gelir içindeki vergi oranının yavaş ve devamlı olarak artması biçimindedir. Bu oranın bir yıldan öbür yıla büyük değişiklikler göstermesi beklenemez. Geçen yıl bu oran % 16,3 tü. Bu yıl % 17 olacağını varsayarsak-ki bu hiç bir yeni vergi getirilmeyeceğine göre lehte bir varsayımdır - milli gelirimizin 700 milyar liraya çıkacağını kabul etmemiz gerekir. 700 milyar liralık milli gelir ise, geçen yıla göre % 30 oranında bir artış ifade eder. Bunun en çok %8'i gerçek bir artış olabileceğine göre, geri kalan % 22 de fiyat artışlarının sonucu demektir.

Demek oluyor ki, hükümette gelir tahminleri yapılırken, geçen enflasyonun aynen devam edeceği varsayılmıştır. Bu varsayım, Maliye Bakanının "istikrar içinde büyüme" iddiasıyla olduğu kadar, memur maaşlarının dondurulması önerisiyle de taban tabana çelişmektedir. Çünkü daha bugünden maaşlarının satınalma gücünün % 20'sini kaybetmiş olan memurların geçim sıkıntıları, eğer enflasyon önümüzdeki yıl da aynı şiddetiyle devam edecekse, dayanılmaz bir hal alacak demektir.

ENFLASYONDAN KİM SORUMLUDUR

İşadamları, ekonomik ve siyasal durumla ilgili olarak geçenlerde yapmış oldukları toplantıda, enflasyon konusuna hemen hiç değinmemişlerdir. Toplantıda konuşmacıların ağırlık verdikleri konu, daha ziyade, siyasal istikrar sorunu olmuştur. İşadamları, son silahlı saldırı olaylarının iş hayatını olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Ancak bazı işadamları, siyasal istikrar kavramı içine, işçi eylemlerini de koymuşlar ve grevlerden yakınmışlardır. Oysa, biliyoruz ki, grevler enflasyon sorunuyla yakından ilgilidir. Enflasyon devam ettikçe işçi ve memurların, hiç değilse mevcut yaşam düzeylerini koruyabilmek için, devamlı bir uğraş vereceklerinden hiç şüphe edilmemelidir. Bu onların en doğal haklarıdır.

İşverenler ve MC hükümeti, öyle anlaşılıyor ki, enflasyondan işçileri, memurları ve diğer emekçileri sorumlu tutmaktadırlar. Onlara göre enflasyonun nedeni ücretlerin ve maaşların artmasıdır. Bundan ötürü, enflasyonu durdurmak için de bunları dondurmak gereklidir. Oysa biliyoruz ki, işçilerin ücret, memurların maaş ve köylülerin taban fiyatı zam talepleri, enflasyonun nedeni değil sonucudur. Yani bunlara zam yapıldığı için enflasyon olmaz, enflasyon olduğu için bunlara zam talep edilir.

Bilindiği gibi, ekonomiyi işçiler, memurlar, köylüler yönetmezler. Bundan ötürü enflasyondan bunlar sorumlu tutulamazlar. Tek sorumlu, güya büyük atılım yapıyor görünmek için, enflasyon yaratacak bir bütçe ile halkın karşısına çıkan MC hükümetidir.

Adil Özkol
YAZDIKÇA...

Yanlış bilgiler

(Baştarafı 1.de)

O halde hukuka aykırı bu görüş nasıl oluyor da resmî bir yazıda Cumhurbaşkanlığı makamına sunulabiliyor? Bilgisizlikten mi, saygısızlıktan mı? Sayın Demirel, Bakanları ve MC'nin hukuktan, Cumhurbaşkanına saygıdan dem vuran ellâme kalemleri buna cevap buyursunlar.

Dahası da var. 16 Ocak tarihli yazısında Hükümet şöyle bir inci armağan etmiş Türk hukukuna...

-Anayasa Mahkemesi 11 ve 12 sayılı kararnameleri iptal etse bile, Anayasaya göre bu iptal kararı geriye yürümeyeceğinden hukuksal durumda herhangi bir değişiklik olmayacaktır.

Anayasada böyle bir hüküm olduğu doğrudur. Ama bunun TRT olayında uygulanma olanağı yoktur. Yokluğunu MC'liler gibi oturduğumuz yerde ahkâm keserek biz saptamıyoruz. Danıştay kararları bunu gösteriyor. "Eğer ortada usulüne göre mahkemelere götürülmüş bir hukuksal uzlaşmazlık varsa Anayasa Mahkemesinin iptal kararı bu davayı etkiler. Bu davada uygulanır" diyor Danıştay kararları. Demek ki durum şu:

Cem'in durumunu aslında 11 ve 12 sayılı kararnameler etkilemekle beraber, eğer etkilediği kabul ediliyorsa kararnameleri değiştiren kanunun Anayasaya aykırılığı Cem'in davasında iptal nedenleri arasında sayıldığından Anayasa Mahkemesinin kararı bu davada uygulanacak. Zaten Anayasaya aykırı kanunlara karşı kişilere tanınan dava hakkının başka türlü geçerliliği de olamaz.

Haydi MC esnafı buyrun aksini kanıtlayın bakalım. Kanıtlamakne kelime bu gerçekleri ufak ölçüde gölgeleyecek hukuksal dayanaklar bulabilirseniz yazın açıklayın da cümle alem yararlansın.

Cumhurbaşkanına yolladığınız yazılardaki hukuksal sakatlıklar sadece bu iki nokta değil, ama ne yapalım ki yerimiz yok. Ömür biter yol bitmez hesabı yazılar biter sizin hukuksuzluğunuz bitmez.

Evet Anayasayı değiştirme hayallerinden, mobilya dosyasının eksik soruşturulmuş olmasını örtme çabalarından bir an için sıyrılıp Cumhurbaşkanına sunduğunuz hukuka aykırı değerlendirmelerin dayanağını açıklayın, hodri meydan.

Ya bunu yapın ya da hukukla ilişkiniz, hukuku bilme ve uygulama isteğiniz hiç yok. Veya var da Sayın Cumhurbaşkanına kasden ve saygısızlık yaparak yanlış bilgiler veriyorsunuz. Seçmesi size ait.

Bir merakımız da MC'nin bu hukuk dışı değerlendirmelerini Sayın Cumhurbaşkanımızın hukuk danışmanlarının nasıl yorumladıkları. Yürütmeyi durdurma kararının bağlayıcılığı bir kenara bırakıp, iptal kararının henüz hükümete tebliğ edilmemiş olmasını sanki önemliymişçesine ortaya atan, hatta hızını alamayıp yürütmeyi durdurma kararının bile henüz tebliğ edilmemiş olduğunu ileri sürebilen bazı değerli gazeteciler Sayın Cumhurbaşkanımızın hukuk danışmanlarının görüşlerini de açıklayabilirlerse iyi olur.

HAFTABAŞI
halûk şahin

TRT tarihinde kısa fakat kara bir dönem olacak, Karataş dönemi

Cumhurbaşkanının, Şaban Karataş'ın TRT Genel Müdürlüğüne atanma kararnamesini imzalamasıyla, TRT'nin çalkantılı tarihinde, yeni bir dönem başladı. Kısa sürecek olan, kara bir dönem. Fanatik sağ çevreler dışında kimsenin adını bile duymadığı silik bir ziraat profesörünün, Türkiye'nin en büyük kitle haberleşme kurumunun başına "akıl almaz yükselişi"ni ibret içinde seyredenler, Karataş ekibinin "icraatına" tanık oluyorlar.

Karataş'ın, "temizlik operasyonuna", ülkü arkadaşı Yalçıntaş'ın atadığı kimselerle başlaması çok anlamlı oldu. "Selef"in seçtiği adamların ilk adımda tasfiye edilmesi "Halef"in tutumunu simgeliyordu: Karataş, Yalçıntaş döneminin mirasını ve yayın politikasını reddederek işe başladığını göstermek istiyordu. Peki ama, rüzgâr gibi gelip geçen Yalçıntaş döneminin bir yayın politikası var mıydı? Nasıl bir şeydi bu politika?

İKİ YANLIŞ BİR DOĞRU EDER Mİ?

Son altı ayın programlarına topluca baktığımızda, bu dönem için tutarlı bir yayın politikasından söz edilemeyeceği ortaya çıkıyor. Kabataslak bir tanım vermek gerekirse, Yalçıntaş TRT'sinin ve özellikle televizyonunun, "adam sen de" ci ve "ödüncü" bir tutum izlediğini söyleyebiliriz. Tepkilere göre ayarlanan bu kişiliksiz politikayı bir televizyon yöneticisi "bir sağdan gösteriyoruz, bir de soldan," diyerek özetlemişti. Oysa televizyon gibi bir araçta, yanılgıları yanılgılarla, ödünleri ödünlerle dengelemeye çalışmak çıkar yol olamazdı. Bir İngiliz ata sözünde çok güzel belirtildiği gibi, "iki yanlış bir doğru etmez"di çünkü. İki yanlış iki yanlış ederdi. Bu nedenle Yalçıntaş dönemi yöneticileri ne sağdan destek bulabildiler, ne de soldan. Ne yapmak istediklerini kimse anlayamadan görevden alınıverdiler.

Yalçıntaş'tan kalan mirası reddeden Karataş'ın yayın politikası ne olacaktı? "Millî" bir yayın politikasından söz ediliyordu ama bunun bir aldatmaca olduğu ortadaydı. Olsa olsa "şoven" bir politika olabilirdi Karataş'ın yayın politikası. Anayasayı ve TRT Yayın İlkelerini geriye doğru zorlayan bir politika olabilirdi. Karataş, TRT'nin başına, yerli Mc Carty'cilerin isteklerini karşılamak, cadı kazanını fokurdatmak için getirilmişti. Senatör Mc Carthy, soğuk savaşın buz kestiği günlerde, "Elimde Dışişleri Bakanlığındaki 200 komünistin listesi var," diyerek kazanmıştı ününü. Ve Karataş'ı TRT'nin başına getirenlerin, ellerinde TRT'deki komünistlerin listesi olduğunu söylemeleri bir raslantı olamazdı. Yapımcılar arasına korku salmaya, bir terör ortamı yaratmaya çalışıyorlardı. Niyet açıktı, yöntem biliniyordu.

Karataş'ın geçmişini bilenler onun bağnaz bir sağcı olduğunu söylüyorlar. Çağdaş uygarlık düzeyinin çok gerilerine düşmüş böyle bir görüşün tabiatı gereği, TRT' de başarı şansı olamaz. Bu görüş, televizyon gibi her şeyin gözler önünde oynandığı bir sırça köşkte başarıya ulaşamaz. Televizyonun bir kitle haberleşme aracı olarak özellikleri, TV izleyicilerinin sosyolojik ve sosyo-kültürel özellikleri, Karataş'ı sürekli olarak açmazlar içinde bırakacak, ilerici güçlerin muhalefeti ise onu aşamayacağı çıkmazlar içinde bunaltacaktır.

KARATAŞ'IN AÇMAZLARI

Bağnaz sağcı görüşün televizyondaki açmazları şöylece özetlenebilir:

Bağnaz sağcı görüş televizyonda başarılı olamaz, çünkü bu görüş Türkiye'nin YARATICI kaynaklarını karşısına almıştır, hatta onlara açık açık düşmandır. Türkiye'nin uluslararası düzeyde adını duyuran bunca sanatçıyı, düşünürü, bilim adamını yok sayanlar başarılı olabilirler mi? Kitaptan korkan, düşünceden korkan, sanattan korkan, gerçekten korkan bir anlayışın günümüz Türkiye'sinin ihtiyaçlarına uygun bir televizyonculuk uygulaması düşünülebilir mi? Televizyon obur bir araçtır. Gür yaratıcı kaynakların kendisini sürekli olarak beslemesini ister. Bağnaz sağcı görüşün güdük ve fosilleşmiş yaratıcı kaynaklarından özgün eserler çıkması beklenebilir mi? Türkiye'de bu görüşün bütün temsilcileri kafa kafaya verseler bir haftalık doğru dürüst televizyon programı çıkaramazlar.

Bağnaz sağcı görüş televizyonda başarılı olamaz, çünkü bu görüş Türk kültürünün tarihsel zenginliklerinden yararlanamaz. Bu görüş özümleyici ve aşıcı değil, kopyacı ve müzecidir. Bu görüşün temsilcileri Yunus'tan, Pir Sultan Abdal'dan, Karacaoğlan'dan, Fuzuli'den, Mimar Sinan'dan, Osman Hamdi Beyden, Dede Efendi'den yararlanamazlar. Bu toprakların öyküsünden, türküsünden, ezgisinden, nakışından, çinisinden esinlenemezler. Çünkü, Pertev Naili Boratav'ı kovan onlardır; İlhan Başgöz'ü halk bilimi kongresine sokmayan onlardır. Kerem ile Aslı'yı, Aziz Nesin'i, Yaşar Kemal'i, Kemal Tahir'i yasaklayan onlardır. Yasak kafası televizyonda barınamaz, kendini tüm çıplaklığıyla ele verir.

Bağnaz sağcı görüş televizyonda başarılı olamaz, çünkü izleyici kitlesi, kısa bir süre için de olsa, daha iyisini görmüştür. Televizyon, bugün on milyonu aşkın büyük bir kitlenin hayatında vazgeçilmez bir yer edinmiştir. Kitleler binbir sıkıntı içinde edindikleri bu tılsımlı aynadan çok şeyler beklemektedir. Ve onların düşkırıklığının mutlaka bir siyasal bedeli olacaktır.

Bağnaz sağcı görüş televizyonda başarılı olamaz, çünkü bu görüşün istediklerini yapmasına, MC iktidarını destekleyen bazı çevreler karşı çıkar. Göstererek özendirme özelliği dolayısıyla, tüketim toplumlarının en etkili pompasıdır televizyon. Ve tüketim maddelerine dayanan cılız Türk ekonomisinin televizyona ihtiyacı vardır. Tüketim ekonomisinin, programların "seyredilir" olmasındaki çıkarı büyüktür. Bu çevrelerin özlediği televizyon, eğlendiren, avutan, özendiren bir "aptal kutusudur". Yoksa televizyonun seyredilmez, kupkuru bir ideolojik araç haline gelmesini, bu ideoloji kendi çıkarları doğrultusunda bile olsa, önce kendileri karşı çıkarlar. Unutulmamalıdır ki, ölesiye bir rekabetin egemen olduğu televizyon piyasasında satışların azalmasından gocunanlar olacaktır. Ve bunların tercihleri, bırakın nihayet bir araç olan Karataş'ı, MC iktidarını bile zorlayabilecek dar boğazlar yaratabilir.

Bağnaz sağcı görüş televizyonda başarılı olamaz, çünkü hem dış program kaynaklarından beslenmek zorundadır, hem de salt dış programlara dayanmak işine gelmez. Batının en sudan televizyon programlarında bile, bağnaz sağa ters düşen belirli davranışlar ve düşünceler bulunacaktır. Bağnaz sağ, bu türden programları göstermeyi "millilik" iddiası ile nasıl bağdaştıracaktır? Bu programlar nedeniyle sırtını dayadığı fanatik sağ çevrelerin eleştirilerini nasıl önleyecektir? Öte yandan, bir dev oburluğuyla görüntü yutan televizyonu salt iç kaynaklarla besleyebilmek de olanak dışıdır. O zaman nereye başvurulacak? Tek bir televizyon prodüktörü bile bulunmayan Libya' ya mı?

Bağnaz sağ televizyonda başarılı olamaz, çünkü üç beş ayda iyi televizyon programcısı yetiştirilemez. Bir televizyon yapımcısı televizyon gibi karmaşık bir aracın tekniğini iyi bilmek, daha bile önemlisi, bilgili, açık görüşlü ve çok yönlü olmak zorundadır. Eğer Karataş, bazı kimselerin ileri sürdüğü gibi, kendi görüşünde 100 kişiyi televizyona sokup onların yapımcı olmasını beklemeyi tasarlıyorsa yanılıyor. Çünkü ne televizyon izleyicilerinin, ne de Türkiye'nin böyle bir bekleyişe tahammülü yoktur.

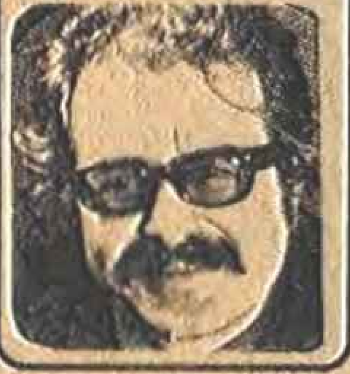
Bu nedenle Karataş da, Yalçıntaş gibi, içerdeki yapımcılara muhtaç olduğunu ergeç anlayacak, belki de onları kendi yanına çekmek için bazı elma şekerleri dağıtacaktır. Ancak, bu durumda, gene Yalçıntaş gibi, kendi cephesi içinde yıpranacak ve "kelle isterük!" diye feryad eden sağ basının oklarını üzerine çekecektir. Dahası, TRT yapımcılarının büyük bir çoğunluğu Karataş'ın çağdışı zihniyetine hizmet etmek istemeyecektir. Gelen ağam giden paşam diyen oportunistlere gelince, bunlar kendilerini daha Yalçıntaş döneminde ortaya koymuşlardır.

KARA BİRKAÇ SATIR

İşte bu açmazların çemberinde, TRT tarihinde kısa fakat kara bir dönem olacak Karataş dönemi. Türkiye gerçekleri, kitle haberleşmesinin yasaları ve izleyici sosyolojisinin olguları, onu başarısızlığa yazgılı kılıyor. TRT içindeki aydın, ilerici, uygar kesimin yakın bir gelecekte Türkiye'ye yaraşır bir televizyonun yaratıcıları olacakları konusunda kuşkuya düşmemeleri gerekir.

Bağnazlık, yazlık ve karanlık ergeç yenilgiye uğrar. Karataş gelip geçer ve sadece kara birkaç satır kalır tarih kitaplarında.

FETHİ NACİ

ORHAN KEMAL İNSANLARI

ORHAN KEMAL KAPİTALİZMİN BAŞLANGIÇ DÖNEMİNİ BÜYÜK BİR USTALIKLA YANSITMIŞTIR ANCAK «YENİ» İŞÇİLERİ KEMAL'DE BULAMAYIZ

- Peki, kim yazacak Orhan Kemal insanlarını ?

Bodrum'da, güzelim eylül ayıda, akşama doğru, deniz kıyısında rakı içerken. oturup adam gibi rakı içeceğine sözü ille de edebiyata getirmek isteyen biri varsa bilin ki o, "şiirimizin ihtiyar çocuğu"dur. Söz nereden Orhan Kemal'e gelmişti bilmiyorum, ama kısa kesmek için verdiğim cevabı anımsıyorum :

- Kimse yazmayacak ! Yok çünkü artık o insanlar !

Sonra, Yaşar Kemal'in Akçasaz'ın Ağaları'nda bir fon müziği gibi durmadan tekrarladığı o cümle geliyor aklıma : "O iyi insanlar, o güzel atlara bindiler gittiler." Bu defa da Yaşar Kemal atılır ortaya korkusuyla içimden tekrarlamıştım o cümleyi !

Şimdi, Ocak ayının kül rengi bir İstanbul sabahında Orhan Kemal'in "Grev" hikâyesini okurken, o Eylül akşamını, Orhan Kemal insanları için söylediklerimi düşünüyorum .

Bilgi Yayınevi, Orhan Kemal'in hikâyelerini toplu olarak yayımlıyor. Dördüncü kitap : "Grev". Kitabın ilk hikâyesi "Grev". Orhan Kemal 1974'de yazmış bu hikâyeyi. Adana'da, bir tekstil fabrikasında, işçiler, "mesainin sekiz saate inmesini, fakat oniki saatte kazandıkları para"nın ödenmesini istiyorlar; bu isteklerini kabul ettirmek için değiş-lerinin başından ayrılmadan işi durduruyorlar.

Türkiye'de işçi hareketleri öylesine hızla gelişiyor ki Orhan Kemal'in anlattığı işçilerin istekleri, bugün, -işçi hareketleri tarihimizi incelememiş olan -çoğu aydınımızı şaşırtabilir. Oysa o yıllarda işi durdurmak, grev girişiminde bulunmak... O yıllarda grev hakkında neler yazılıp neler söylendiğini anımsar mısınız ?. Bir profesör, Yavuz Abadan, şöyle diyordu : "Grev hakkı ile memlekette yoktan yıkıcı bir sınıf mücadelesinin kıvılcımını tutuşturmağa çalışmanın demokrasi ve hürriyet davasiyle alâkası nedir?" Bir başyazar , Etem İzzet Ben'ce, şöyle yazıyordu :"Türkiye'de grev dün olduğu gibi, ne bugün ne de yarın asla kabul edilmeyecektir." Peyami Safa'nın dedikleri : "Demokrat Parti sırf seçimleri kazanmak maksadiyle grev hakkı üzerinde durmakta ve Türk işçisi böyle bir hak istememektedir." Bir onlar mı böyle düşünen? Bunlar da o yılların bir takım sendika temsilcilerinin sözleri : "Grev istiyen Türkler değildir...., Grev milletimiz için bir felâkettir... Esasen Türk işçisi asla grev yapmak istememektedir." (Alıntılar için bkz. Orhan Tuna, Grev Hakkı - İş Mücadelelerinde Yeri ve Ehemmiyeti, İstanbul 1951, s.44, 45.)

O koşullarda böyle bir hikâyenin yazılması ayrı bir önem, ayrı bir anlam kazanıyor. Ama "Grev" de işverene karşı hareketi başlatan işçiler, o günlerin koşullarının sonucu olarak, bilinçli işçiler olmaktan çok, "kabadayı", "yürekli", "gözü pek" kişiler. Kolay şey değil sınıf bilincine ulaşmak, toplumsal sorunların çözümünün de toplumsal olduğunu öğrenmek; zahmetli bir sürecin sonucu.

Bilinen ilk grevden doksan yıl sonra (1963) işçilerin grev hakları kanunla düzenlendi. (Bu arada, işçiler daha önce bir grev yapmıyorlarmış gibi, grev hakkı için hiç savaşmamışlar gibi, grev hakkı sadece 27 Mayıs hareketinin bir lütfu imiş gibi bir hava yaratılmasına özellikle çalışıldı!) Bir yandan hızlanan sanayileşme, bir yandan grev hakkının yasalarla tanınmış olması işçi haretelerinin gelişme olanaklarını artırdı; sendikalar güçlendi; ekonomik mücadele içinde pişen işçiler bir sınıf bilincine ulaşmağa başladılar.

Orhan Kemal'in ölüm tarihi, 2 Haziran 1970. Ama, okuduğum kadarıyla, Orhan Kemal işçi hareketlerindeki gelişmeyi eserlerinde yansıtma olanağını bulamadı. Çünkü Orhan Kemal daha çok Adana'daki yaşantısına dayanarak anlatıyordu emekçileri; bunlar da, genellikle, sanayileşme öncesinin emekçileriydi. Sözgelimi, en ünlü romanı "Bereketli Topraklar Üzerinde", kış aylarında tarım alanında yapacak iş bulamadıkları için iş aramak üzere Çukurova'ya inen üç arkadaşın başlarından geçenleri anlatır. Bunlar, bir ayağı köyde, bir ayağı kentte köylü - işçilerdir. Proleterleşme süreci açık seçik görülmez. Ve Orhan Kemal onları anlatabilmek için onların çalışabilecekleri işleri seçer: İnşaat işleri gibi, tarım işlerinde çapa çapalama, harman yerinde buğdayı sapından ayırma gibi işler; bir eğitim, bir çıraklık gerektirmeyen işler.

Orhan Kemal'in o unutulmaz "Murtaza"da, ya da 'Uyku" gibi çok güzel hikâyelerinde anlattığı işçiler de, çalışma koşulları da, gene Türkiye'nin kapitalistleşme sürecinin başlangıç yıllarının işçileridir, çalışma koşullarıdır. Orhan Kemal, yanılmıyorsam, 1950 başlarında İstanbul'a yerleşti ve ondan sonra eserlerinde işçilere fazla yer vermedi.

Hızlı bir sanayileşme içindeki Türkiye de hızla değişmekte. Nesnel koşullardaki bu değişme işçileri de değiştirmekte. Bugünün işçileri "Grev"in, "Murtaza"nın, "Uyku"nun işçileri değildir artık. Bu "yeni" işçileri Orhan Kemal'de bulamayız. Orhan Kemal, belirli bir tarihsel süreci - kapitalizmin başlangıç dönemini - büyük bir ustalıkla yansıtmıştır eserlerinde; bence güçlü ve kalıcı yanı budur. Ama Türkiye değiştikçe o sürecin insanları da değişmekte, başka insanlar olmakta. Bunun için, o Bodrum akşamında "O insanlar yok artık !" demekte epey haklı olduğumu sanıyorum. "Epey" diyorum; çünkü Orhan Kemal'in anlattığı çalışma koşullarının yerini bütünüyle kapitalist sisteme özgü çalışma koşullarının aldığı söylenemez. 1970 Sanayi ve İşyerleri Sayımına göre toplam yapım sanayii işyerleri için de 1 - 9 kişi çalışan işyerlerinin oranı yüzde 97. Ne var ki bunlar, toplam üretim değerinin ancak yüzde 16'sını üretiyorlar. Bu küçük işletmeler ayakta kaldığı sürece Orhan Kemal'in işçileri de varlıklarını sürdüreceklerdir.

"Orhan Kemal insanları" derken hep Orhan Kemal'in belirli tarihsel, ekonomik koşullar içinde ele alıp eserlerinde yansıttığı insanlardan söz ettim. Oysa "Orhan Kemal insanları"nı Orhan Kemal'in "insanlara bakışı"ndan ayırmamak gerek. Hep umutla bakar insanlara Orhan Kemal, hep iyimserlikle; her insanda, her şeye rağmen, aydınlık bir yan, temiz, insanca bir yan bulunduğuna inanır. Eserlerinde bunu gösterebilmek için anlattığı ekonomik, toplumsal koşullara kimi zaman boş verdiği bile olur.

Orhan Kemal'in özlediği "insan"ı oluşturacak yeni toplumu, ergeç gene Orhan Kemal insanları kuracak; tarihsel gelişim içinde gelişen, bilinçlenen Orhan Kemal insanları...

40 DİLDE ŞİİR OKUYAN KADIN

Sofie Saitan adlı Moskovalı bir kadın 40 dilden şiir okumaktadır. Shakespeare, Aragon, Apollinaire, Carl Sandburg, Tagore ve Neruda'dan birçok şiiri ezbere okuyabilen Saiten, buna rağmen ana dilinden başka sadece iki dil bilmektedir. Fransızca ve İngilizce. Diğer dilleri de sadece şiirin içinde bulunan kelimelerden tanıyor.

Sofia Saitan diğer dilleri öğrenmek için de herhangi bir gayret göstermemiş bugüne dek. Yalnız dilin fonetik yapısı üstünde belirli çalışmalar yapmış olan sanatçı dillerden radyo yayınları, plaklar dinliyor ya da değişik dilleri konuşan insanların konuştuklarına kulak kabartıyor.

Saitan, ilk şiirini 1945 yılında Yugoslavya'da okumuş. Bir gurup aktörle birlikte Yugoslavya'ya gelen artist "Ölmüş İşçilerin Şarkısı" adlı Branko Copic'in bir şiirini okurken büyük ilgiyle karşılanmış. Olayın hikâyesini de şöyle anlatıyor Sofia Saitan, "Moskova'dayken Yugoslav spiker şiiri bir banda alarak bana verdi ve tercümesini anlattı. Yugoslavya'ya gittiğim zaman da bir filoloji profesörü bana gerekli yardımı yaptı. Şiiri ona ilk olarak okuduğumda sahnede okumam için hiç bir sakınca olmadığını, aksine çok başarılı olduğumu bildirdi."

"Paul Valery şiirin bir anlamı olduğu kadar da belli bir melodisi vardır" diyor, konuşmasını sürdürerek Saitan,"an cak şiir tercüme edildiği zaman anlamını ne kadar korursa korusun melodisini kaybediyor. Ben bir kimseye şiir sunmak istediğim zaman onu, içerdiği tüm olanaklarıyla sunmak isterim, yani anlamıyla olduğu kadar melodisiyle de."

Sanatçının her gösterisi yoğun bir çalışmanın ürünü oluyor. Son olarak Sovyetler'de yaptığı bir gösteride, Sovyetler'de konuşulan 25 ayrı dilden şiirler okudu. Saitan, çalışmalarının sonuçlarından da çok memnun. İngiltere'de 1960 yıllarında yaptığı bir gösteride başından geçen şu olayı anlatıyor, "İskoçya'da onların dilinden şiirler okumuştum. Gösteri sonunda bir İskoçyalı yanıma yaklaşarak 'İskoçya'nın hangi bölgesindensiniz? diye sorunca ne kadar mutlu olduğumu tahmin edemezsiniz"

Sanatçı mısraların melodilerinin tam olarak ortaya çıkması için sahneye çoğu kez bir piyano eşliğinde çıkıyor. Sovyetler Birliği'nin hemen hemen her bölgesinde programlar yapan sanatçıyı seyretmek için seyircileri konser salonlarını, tiyatroları sürekli dolduruyorlar.

Müzikseverlerle Başbaşa

Fethi Kopuz

İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası

Programda Gluck'ün, İphegenia Aulisda Uvertürü, Mozart'ın, Si bemol majör konser No: 33 senfonisi ve Beethoven'in ünlü keman konçertosu vardı. Orkestrayı Mircea Basarab yönetti, Ayla Erduran solist, Semih Argeşo da konsertmaisterlik vardiyasında idi.

Uvertür, giriş notasının üzerindeki notanın, ille de kısa gerektiği olması nedeni ile olacak, kısa çalınması ile başladı. Kısa giriş notası, melodik bir temaya iyi bir hazırlık olmaz, kanımca. salıntılı ve bulanık entonasyonlu hava çabucak düzeldi. Oldukça ağır fakat istikrarlı bir tempo tutturdu Basarab. Nefis pianissimolar yükselişler puan kazandırdı müzik yapanlara. Mircea Basarab'ın, George Enesco okulundan olduğu belli oldu hemen.

Enescoyu 1949'larda, Londra'da, Bach Brandenburg konçertolarını yönettiği zamandan hatırlarım. Çok alçak gönüllü bir müzisyendi. Fritz Reiner gibi çok az hareketle fırtınalar yaratırdı. Salt müziğin çizgilerini, çok ustaca çizerdi Bageti ile. Basarab da çoğu kez öyle idi, Gluck da.

Mozart'ın yorumu düzeyde kalmadı, derinliğine bir müzik anlamı yansıttı. Orkestramız bu güç yapıtı, kolayca dinlenir hale soktu. Çok güzel tınlıyan sesler hoş anlar yarattı içimizde. Rahatlıkla dinledik. Ufak tefek önemli olmayan salıntılar vardı. Fakat kornoların mementodaki güç geçitleri başarılı idi. Final, güç bir bölüm olmasına rağmen, zarif spicattolarla, tüy gibi uçtu gitti.

Beethoven'in ünlü keman konçertosunu, hemen her kemancı kolay diye alır çalışır. Çalıştıkça da güçleşir bu sihirli yapıt. Akıllı alupta nerede olduğunu bilenler vaz geçerler. Sıradan kemancılar ısrar eder de çalarlarsa, kendi ölüm kararlarını imzalarlar. Belirli bir olgunluğu elde etmiyenleri affetmez bu yapıt. Ya iyi çalınır yada kötü.

Ayla Erduran bir keman ozanıdır bence. Brahms ve Beethovenle sihirli bir ilişiği vardır sanki. Başını göklere kaldırır, onlarla adeta telepatik ilişki kurar. Sonra da başlar her notasını sihirli yayı ile dile getirmeğe. Şarkı söyler. Elindeki Stadivaryus ve yay birer vasıtadır artık. Ne Tanrısal tondur o ?

Basarab da, orkestrada böylesine bir çalışa uyacak bir eşlik gösteremedi. Eğer bu olabilseydi, çok tanrısal bir Beethoven dinleyecektik. Kreisler'in kadansları başlı başına birer mücevherdi. Ben rondodaki kadansı, çok ustalıkla yazılmış olmasına rağmen biraz uzun bulurum.

Spiccato, iyi bir detaşenin, işaret parmağı ile yaptığımız olumlu basıncının serçe parmağının olumsuz basınca geçmesi ile ve yayın istenilerek tel üstünde sıçratılmasıyla olur. Belirli bir hızlanıştan sonra yayı kontrol ile ve kendi isteğimizle artık zıplatmayız. O zaman, tıpkı detaşede olduğu gibi işaret parmağımızla olumlu basınca geçer, başparmak, işaret ve orta parmaklar arasında denge kuran, diğer parmakları serbest bırakırız. Bazı kemancılar, boş kalan parmakları yaydan bile kaldırırlar. Bütün bu işlemi yaparken, tıpkı detaşede olduğu gibi ne yayın tutuluşunda ne de bileğin fazla eğilişi gibi hiç bir şekilde de değişiklik yapılmaz. İşlem alt kolladır, omuz serbesttir. Yay da 1/3 orta kısımdadır. Yayın kendi hızı ile elde ettiğimiz bu yay türüne (Sautille) deriz. İşitilişte spiccato ile hiçbir değişikliği yoktur. Yay, belirli bir hızın altına düştümü, dengeli sıçraması bozulur. İşte Ayla yavaş tempoda da Sautille tell ile yayı sıçratmağa uğraştığı ve bileğini büktüğü için, ritm salıntılarına düşüyor. Tabii, bu bizim gibilerin laf olsun diye yazdığı şeyler ? Doğal sanatçı bunları düşünmez bile...

Bis olarak çaldığı Bach re minör partitanın Sarabande bölümünde bizi göklerde dolaştırdı. Kanımca Ayla, tanıdığım kemancılar içinde en derin müzik yapanı.

İZZET KLYTCHEV'İN SERGİSİ

Türkmenistanlı ressam İzzet Klytchev'in şu günlerde Sovyetler'de açtığı resim sergisi büyük ilgiyle izlenmektedir. Sanatçı resim çalışmalarında kendi yaşadığı bölgenin insanlarını, çalışma şartlarını konu olarak almış.

Yapıtlarında daha çok kadın kahramanlara yer veren İzzet Klytchev'in ünlü Sovyet kahramanı Rõime Macharipova tablosu eleştirmenlerce bugüne dek bu konuda yapılanların en iyisi olarak nitelendirilmiştir.

Tablo ve sergi üstüne eleştirmenlerin vardıkları ortak nokta ise şöyledir: "Macharipova'nın yüzünde büyük bir dikkatle işlenmiş olan çizgiler, yüz ifadesi, uzun yıllar çalışmış, tecrübe'li bir kadını tam olarak yansıtmaktadır. Toprakta çalışan bütün kadınların ortak özelliklerini bu tablo üstünde görebilirsiniz. İzzet Klytchev'in diğer yapıtlarına gelince hepsi birbirinden iyi. Türkmenistan'da yaşayanlar ancak bu kadar güzel yansıtılabilirdi. Yapıtlarda Sovyet kadınının, erkeklerle aynı çalışma haklarına ve sosyal hayata sahip oldukları bir kere daha bütün açıklığıyla vurgulanıyor."

Sanatçının sergisi Tretiakov Galerisi'nde açılmıştır. Aynı serginin diğer bölgelerde de açılacağı ve büyük ilgiyle karşılanacağı beklenmektedir.

GÜNÜBİRLİK

Cemal SÜREYA

TANPINAR'IN ŞİİRİ

Tanpınar'ın şiiri bir yerde rahat bir simetriye dayanır. Öyle ki bıçakla bu şiiri ikiye bölseniz, iki parçanın şiirsel gerilimlerinin birbirine eşit olduğunu görürsünüz. Bu söylediğim, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiirini yermek anlamına gelmiyor elbet. Üstelik kendi ölçüleri içinde onurlu ve başarılı bulurum ben onun çalışmasını. Sevmişimdir de. Ama bir sıra içinde sevmişimdir. Birkaç şairin dizelerini okurken onunkileri de okumuşumdur. Birkaç ad sayacak olsam onun adını da katmışımdır aralarına. Kısacası, yalın bir tutku, özel bir sevgi olmamıştır bu.

Bakımlı bir şiir Ahmet Hamdi'nin şiiri. Aydınlıktan alıyor mayasını. Doğa içinde ufak ufak geriniyor. Aslında onun şiirimizdeki eylemi kendi şiirlerini aşmaktadır. Şiirimize an içinde değil de, süre içinde bakmağa çalışalım, bakın bu gerçeği nasıl göreceğiz. Şiirimize an içinde bakarsak, Ahmet Hamdi pek öyle bir varlık göstermez. Ama gelişme içinde baktığımızda, onun lif, damar damar türlü şairlere yayılmış olduğunu göreceğiz. Bu bakımdan bütün yapıcı şairlerin özelliklerini taşır. Bir yerde Yahya Kemal'den aldığı espriyi Oktay Rifat'a ulaştırmayı bilmiş, becermiştir. Şiirimizdeki rolü daha çok bu noktadadır. Görünmez bir biçimde eski şiirle yeni şiir arasında güvenli bir köprü olmuştur.

Bugün hece şiirinden kala kala bir iki ad kaldı. Bir o, bir de Necip Fâzıl Kısakürek. Belki bir de Faruk Nafız Çamlıbel. Dar bir evren Tanpınar'ın evreni. Ancak şiir beğenisi öyle yüksek ki bu dar evren içinde dili en iyi, en titiz olanaklarla yoğurmuştur. Orhan Veli akımından önceki Türkçenin en yüksek beğeni düzeyi, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiirinden geçmektedir. O, yalnız Türkçeyi yakalamakla kalmamış, yer yer etkilemiştir de. Ancak son yıllarda üst üste gelen şiir dalgaları, Türkçenin şiir içindeki anlamlı bölgelerini, nirengi noktalarını alt üst etmiş olduğundan, o eski güzellik ölçüleri çok değişmiştir. Bu arada birçok şair gibi Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiirindeki elektrik de kalktı, uçtu yer yer.

Dinlendiren bir şiir. Duru, mavi-beyaz, edilgin. Divan şiirini, Yahya Kemal'i Mallarmé'yi yaşar. Bir yerde daha yeni şairlerde yaşamak ister. Tökezlemesi daha çok bu isteği duyduğu ve uygulamağa çalktığı zamanlardadır. "Aile" dergisinde yeni şairler gibi yazdığı birkaç şiirine Ataç, veryansın etmişti. Gerçekten de, iyi başarılı ürünler değildi bunlar. Alçıdan yapılmış kumbaralara benziyordu. Özgür koşuk gitmemişti Ahmet Hamdi Tanpınar'a.

Necati Cumalı bundan on beş yıl önce bir dergide "Tanpınar'ın Şiirleri" başlıklı bir yazı yayımlamıştı. Bu yazısında Tanpınar'ın dizelerinin son derece dar sözlüklü bir şiir diline dayandığını söyleyerek "son kuşak şairleri de kendi aralarında bir şiir dili ile anlaşıyorlar; onlar şehir adlarını, yabancı adları kullanmaktan hoşlanıyorlar; sık sır Babil diyorlar, Anadolu'nun il, ilçe adlarını sayıyorlar" diyor, onlarla Ahmet Hamdi arasında benzerlik buluyordu. Oysa, bence, Tanpınar ile Cumalı'nın son kuşak şairleri dediği 1950 kuşağı şairleri arasında tam bir karşıtlık sözkonusudur. Valéry ile Rimbaud, kadar bir ayrım vardır aralarında. Hatta daha da fazla. Tanpınar, güzelin mapusanesinde mutlak ve benimsenmiş bir Tanrıya şükürler eden yumuşak başlı bir bilge kimliğindedir. 1950 kuşağı şairlerinin yadsıma, inkâr tavırları yoktur onda.

Her şey bir yana, titiz bir ustaydı Tanpınar, işini seven, işini iyi bilen bir usta. Bugün aramızda kaç kişi var onun gibi tutkuyla, vazgeçişle, aşkla sanata sarılan? Önemi tartışılmıştır. Tartışılacaktır. Bugün çok önemli bilinen bazı şairler sarsılabilir, hatta yıkılabilir ilerde. Ahmet Hamdi Tanpınar hiç bir zaman çok önemli olmadı, ama olduğu kadarıyla kalacaktır.

AZİZ NESİN | böyle gelmiş böyle gitmez | 2. BÖLÜM

DEĞİL MECBURİ HİZMET SÜRESİNİ DOLDURUP İSTİFA ETMEK, YAŞINI DOLDURUP EMEKLİ OLMAK BİLE OLANAKSIZDI

Yeri gelince anlatacağım gibi, ders yılı sonunda, sınıfta kaldığı gerekçesiyle eşcinsel olan çocukları okuldan koğmuşlardı. Üsküdarlı Gılman Orhan'ın yaptıkları - Sanki ne diye yaptıkları diyorum. O'nun bişey yaptığı yoktu ki.. O'na yapılanlar demeliyim. -Eyice yüze çıkıp herkesçe duyulmuş olmalı ki, ders yılı sonunu beklemeden O'nu okuldan kovmuşlardı.

Teahhütnamem yok diye okulun kapısından çevrildiğimde, dünyaların başıma yıkıldığını sanmış olmam, o büyük üzüntüm nedendi ? Bütün büyük adamlıkları, generallikleri, komutanlıkları, hepsini okulun kapısından girenler kapışacaklar, bana da bişey kalmayacaktı. Böyle bişeyi somut olarak düşünmüyordum belki ama, teahhütnamem yok diye geri çevrilmem yüzünden bu denli çok üzülmem nedendi ? Neydi o deliler gibi telesip babamı uykusundan kaldırmam, hemen bir kefil bulup noterden teahhütname yapması için zorlamam ? Niçin teahhütnamenin yapılması için ertesi güne dek bile bekleyemeyişim? Beni okula almazlar korkusu muydu? Gerçekten, okula alınanların beni aşacakları, benden öne geçecekleri korkusu muydu? Bütün bunlar da biraz vardı, ama yıllar sonra o durumu düşününce, asıl nedenin yaşamakta olduğum kötü ev koşulundan kurtulmak olduğunu iyice anlıyorum. Bir gece önce, bir saat önce o yaşanılması zor ortamdan kurtulmak istiyordum.

Bizden istedikleri teahhütname neydi? Bunun cevabını, askerî okulun kapısından girdiğim tarihten dokuz yıl sonra bir teğmen olarak Fen Tatbikat Okulu'nda öğrenciyken, öğretmenimiz olan elektrik mühendisi binbaşı Raik Üstün şöyle vermişti :

"Bize öyle bir kazık atmışlar ki, bir ucu too merkez-i arzda. Çıkarmak için kıvrandıkça daha çok giriyor !"

Evet, neydi bu teahhütname? Biz, oniki - onüç yaşlarında çocuklardan senet alınmayacağı için, anababamız bizim adımıza noterden onaylı senet veriyordu okula. On - onüç yaşında çocuk adına verilmiş senet?.. Anababanın imzası da yeterli görülmüyor, maddî durumu iyi olan dükkân, tezgâh sahibi birisinin de kefil olması gerekiyordu. Ama teahhüt eden, üstlenen, yükümlenen onüç yaşındaki çocuktu. O dönemde "İnsan hakları" diye bir söz bile duymamıştık. Hiç kimse çıkıp da, onüç yaşında bir çocuk, babasının yada bir kefilin imzasıyla bitakım borçlar, ödevler üstlenemez, demiyordu. Onüç yaşında çocuk bu, olur ya, askerlikle bağdaşamaz, askerî okulu başaramaz... Olmaz öyle şey : Teahhütname vermiş, okuldan çıkabilmesi için, ona yapılan masrafın iki katını ödeyecek... Hemen hepsi yoksul anababa çocukları, nerden ödeyecekler ? İki yıl sınıfta kalan öğrenci okuldan çıkarılır. Çıkarılıp evine gönderilmez, askerî birliklere gönderilir, orada çavuş olur. Çavuşluk yapmayacak kadar yaşı küçükse anababasına teslim edilir, yaşı gelince yine çavuşluk için askerî birliğe verilir.

Anadolu'da anneler oğullarını askere gönderirken, "İnşallah çavuş olur dönersin !" diye sırtlarını sıvazlayıp uğurlarlar. Köylü olan bir arkadaşımızı da, askerî okula yolcu ederken, askerlikte en yüksek rütbenin çavuşluk olduğunu sanan annesi,

- İnşallah, baban gibi çavuş olur dönersin aslan oğlum ! diye sırtını sıvazlamış.

Bu arkadaşımız alaya çıkarılmıştı. Alaya çıkarılan öğrenciler ağlaşırlarken, bu arkadaşımız gülümsüyordu, çok eğlenceliydi. Neden bu denli sevinçli olduğunu soranlara, alayla gülümseyerek,

- Ben anamın sözü dinlerim, anam bana "İnşallah çavuş olur dönersin" demişti. Ben de döndüm, çavuş oldum. Çavuş olduğumu duyunca, kimbilir nasıl sevinir garip anam... demişti.

Sınıflarını geçen subay olur, "mecburî hizmet" süresini doldurmadan ordudan ayrılamaz. Mecburî hizmet süresi onbeş yıldı. Ama İkinci Dünya Savaşı çıkınca mecburî hizmet süresi sonsuz oldu. Değil mecburî hizmet süresini doldurup istifa etmek, yaşını doldurup emekli olmak bile olanaksızdı.

Okuldan alaya çıkarılma, askerî okulların geleneğinde vardı. Hasan Amca'nın "Nizamiye Kapısı" adlı kitabından aşağıya aldığım bölüm, bizden önceki kuşaklardaki alaya çıkarılmayı anlatıyor. Kitapta, iki askerî okul öğrencisi şöyle konuşuyor :

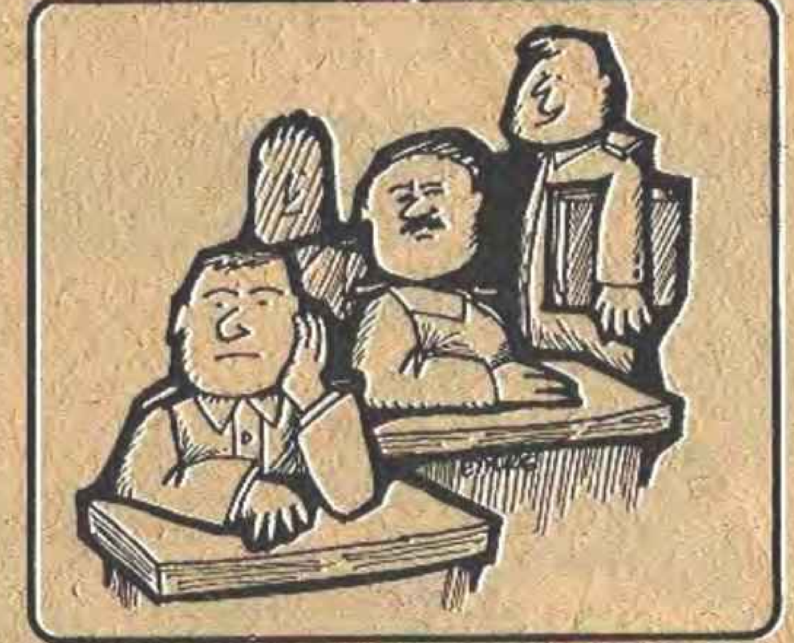
" — Ne çıkar ? Bu sene geçersin.

— Öyle değil. Burda bir sene daha dönersem, doğru alaya...

— Alaya mı? Ne olur sanki ?

— Ne olacak, altı sene buz gibi silahendazlık yaparsın... Kolay mı? Bütün istikbalin yanar."

Çengelköy Askerî Ortaokulu'nda, benim girdiğim yedinci sınıf, ilkin sekiz kısımdı, sonradan dokuz kısım yaptılar. Her kısımda 60 - 70 öğrenciydik. Bütün yedinci sınıfta yediyüze yakın öğrenci vardı. Mehmet'le ben yedinci kısımdaydık. Bizim kısma yedi - yedi denirdi. Şükrü, Fransızca kısımlarından birindeydi. Yedi-yedide, altıncı sınıftan yedinci sınıfa geçmiş olan yalnızca benimle Mehmet'ti. Geri kalan bütün öğrenciler, kaldıkları yedinci sınıfı ikinci yıl okuyorlardı. Onlara dönek, Mehmet'le benim gibi okula yeni girmiş olanlara da "kayd u kabul" deniyordu. "Kayd u kabul" okula yazılıp yeni alınmış demektir. Dönekler ayrı ayrı şu okullardan bu sınıfa gelmişlerdi: "Bursa Askerî Lisesi, Erzincan Askerî Lisesi, Konya Askerî Lisesi, Tokat Askerî Lisesi, Maltepe Askerî Lisesi, Halıcıoğlu Askerî Lisesi... Bütün bu liselerin yedinci sınıfında kalmış olanlar, dönek olarak, Çengelköy Askerî Ortaokulunun yedinci sınıfına doldurulmuştu. Yediyüz kadar yedinci sınıf öğrencisinin içinde ancak otuz kadar kayd u kabul vardı, öbürleri hep dönekti. Bu altı ayrı okulun dönekleri, derslikte öbek öbek toplanırlar, aynı okulun dönekleri yanyana sıralarda otururlardı. Her grubun kendi arasında dayanışma, başka gruplarla da çatışması vardı. Döneklerin hepsi de derslerden sınavı veremedikleri için sınıfta kalmış değillerdi. Sınavdaki başarısızlıklarından sınıfta kalmış olanlar azınlıktaydı. Döneklerin çoğu, yaramazlıklarından, haşarılıklarından, haylazlıklarından, yada ahlâksal nedenle sınıfta bırakılmışlardı. Yani yedinci sınıfta başa çıkılmaz, ele avuca sığmaz yediyüz haylaz öğrenci vardı.

(DEVAMI YARIN)

Radyo.TV.Film.Oyun

TV BUGÜN

18.00 BİZİMKİLER

Üç Kahramanın serüvenlerini yansıtan çizgi film dizisi.

18.20 ÇOCUK GÖZÜYLE

Dizi programın ikinci bölümü "Nalından Kayağa" adını taşıyor. Bu bölümde Nalınla kaymaya başlayarak Millî kayakçı olan Fevzi Tosun'un hikâyesi yansıtılıyor. Program Erzurum Palandöken civarında çekildi.

18.45 İNSAN AVCISI

Son Uçuş adlı serüven yayınlanacak. Kimliği bilinmeyen kişiler bir mücevherat dükkânını soyarlar. Soygun sırasında dükkândakilerden biri çok değerli bir parçayı soygunculardan saklar. Soyguncular genci konuşturmak ister ancak başaramazlar. Uçakla götürürlerken onu aşağı atarlar. Genç'in kızkardeşi ile ilişki kuran Dave Barret soyguncuların peşine düşer.

19.30 AŞIK EDEBİYATI

Bu dizinin yasaklandığı söyleniyor. Bu açıdan yerine başka şeyler seyredebiliriz. Eğer yayınlanırsa, "Muamma Asma" adlı bölümü izleyeceğiz.

20.00 HABERLER VE HAVA DURUMU

20.35 JACK 2:

Alphonse Daudet'in aynı adlı eserinden televizyona uyarlanan Jack'ın ikinci bölümü, gene okulda geçiyor.

21.25 AYLA DİKMEN SÖYLÜYOR

21.50 SPOR STÜDYOSU

Futbol, basketbol ve voleybol maçlarından görüntüler. Yabancı kaynaklı spor filmleri programı oluşturuyor.

23.00 GÜNE BAKIŞ

Radyolar

SÖZ PROGRAMLARI

9,00 Olayların İçinden (TRT II)
9,02 Kadın Dünyası (Anka-
[illegible]

TÜRK MÜZİĞİ

[illegible]

KLASİK MÜZİK

[illegible]

HAFİF BATI MÜZİĞİ

[illegible]

HAFTAYA BAKIŞ

Bu haftaki program bülteninin danışmanların denetiminden geçmeden yayımlandığı anlaşılıyor. Geçen hafta yasakladıkları programların bir çoğu yer almış bültende. Bu nedenle çok sayıda değişebilecek yasaklanacak program var. Yani danışmanlar çok yorulacaklar. Zaten Karataş geldiğinden beri durmaksızın program seyrediyorlar. Bu hafta işleri daha da artacak.

Karataş yönetiminin üzerinde durduğu daha çok sosyal içerikli yapımlar oluyor. Yabancı programlara pek aldıran yok. Türkiye ile ilgili bir sorun işlenmeye görsün, artık yorgun gözlü insanlar haline gelen danışmanlar tarafıdan yok ediliyor. Ama nedense Kalifonia eyaletini, İngiltere'nin nehirlerini tanıtan belgesellere duyarlık göstermiyorlar. Danışmanların başka bir özelliği, televizyon tekniğinden hiç anlamamaları. Programlara sansür koyuyorlar, yarıda kesmeyi istiyorlar, fakat bunu da hiç beceremiyorlar geçen "Sizin Seçtiklerinizde" olduğu gibi.

Haberleri izlemek için bundan böyle sözlüklere ihtiyacımız olacak. Bu konuda da sosyal bunalım, onların deyimiyle içtimaî buhran yaratacaklar.

Pek ümitvar görünmüyor Karataş TRT'si gelecek günler için. Olan gene seyirciye olacak.

ÇOCUK PROGRAMLARI

SALI

Çizgilerle Jerry Lewis: Bu çizgi film dizisinin son bölümleri yayınlanıyor Saat 18.00'de

Çocuk ve Arkadaşı : Gösteri adlı serüvende Mark' ın arkadaşları Ben'le sürekli alay eder. Ben hiç gösteri yapmıyor diye. Bunun üzerine Mark evde bir gösteri düzenler..

ÇARŞAMBA

Cıvıl Cıvıl : Konu çocukların sofra başında beslenme ilkeleri ve bazı sosyal kurallar olumlu ve olumsuz yönleriyle tanıtılıyor. Programı Hülya Başatlı sunuyor.

Dünya Çocukları : Kimin, hangi ülkeyi tanıtacağı yazılmamış. Henüz belli değil. Programcılar danışmanlara cevap vermekten işleri yetiştiremez oldu.

PERŞEMBE

Uzay Meleği : Açılışta yayınlanıyor.

Sirk : Yabancı kaynaklı sirk filmi...

CUMA

Ormanlar kralı: Ormanlar Kralı George Süper Tavuk ve Hızlı Jack'ın serüvenleri.

Sayım Suyum Yok : Ferdi Merter'in sunduğu programda iki ilkokul yarışıyor. İki ünlü eski şampiyon güreşçi katılıyor. Mahmut Atalay ve Halit Balamir..

CUMARTESİ :

Müzik Şöleni : Türk Eğitim Derneği Ankara Koleji öğrencileri org çalgıları grubu yer alıyor. Yöneten Muzaffer Arkan.

YERLİ PROGRAMLAR

Yerli yapım az sayıda bu hafta. Olanların da yasaklanması kuvvetle muhtemel. Eğer yasaklanmazsa şunları izleyeceğiz.

CUMA

İmece : Muz yetiştiriciliği ve pazarlaması ele alınıyor Bir köylü ressamın sergisinden görüntüler.

CUMARTESİ

Köy Odası : Karamanın koyunu adlı bir oyun yayınlanacak.

Diğer yerli programlara gelince :Kim kim yarın akşam 20 30 da yayınlanıyor. Futbol hakemi olduklarını iddia eden üç kişi konukların sorularını cevaplayacaklar.

Olay Çarşamba günü 20.35 de. Haber tartışma ise, Cuma yayınının en son programı, ancak her ikisinin konusu belli değil.

MÜZİK YAYINLARI

SALI

Türk müziği toplu programı : Cevdet Çağla yönetiminde koro ve solo eserler.

ÇARŞAMBA

Türk Sanat Müziği Seyirci İstekleri : Türk müziği dalında seyirci istekleri saat 21.30'da...

PERŞEMBE

Bilge San söylüyor : Türk Halk Müziği sanatçısı altı türkü sunacak...

CUMA

Işık Yavuz söylüyor : Hafif Müzik sanatçısının programı 21.30'da..

CUMARTESİ

Çok sesli sanat müziği : Viyana Senfoni Orkestrası Stravinsky'nin Ateş Kuşu Bale Suit'ini seslendirecek...

Tatil Gecesi : Çeşitli Müzik dallarında sanatçıların katıldığı karma müzik programı...

PAZAR

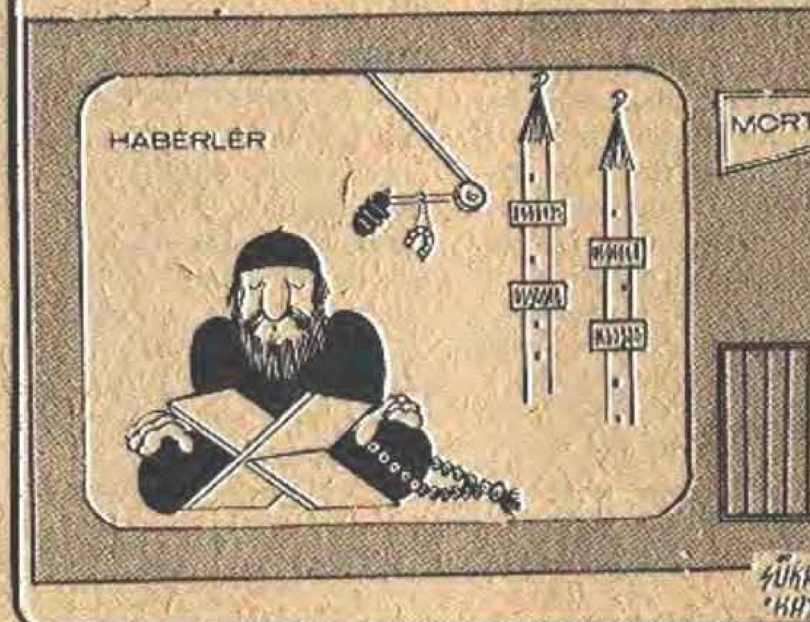
Çok sesli sanat müziği : Piyanist Walter Strauss eşliğinde Soprano Miyase Erverdi, Necil Kazım Akses'in "Üç Şarkısı"nı seslendiriyor Saat 21.30' da...

OYUNLAR-FİLMLER

SALI

Televizyonda yerli sinema : "Buzlar Çözülmeden" yasaklandı. Yerine Süreyya Duru'nun Kader adlı filmi gösterilecek. Cüneyt Arkın ve Filiz Akın oynuyor. 1968 yapımı olan filmin konusu kısaca şöyle: İki düşman ailenin çocukları bir rastlantı sonucu karşılaşır. Aralarında aşk doğar. Ancak aileler gençlerin evlenmelerine engel olur. Fakat gençlerin bir çocukları olacaktır. O sırada Kıbrıs olayları çıkar, genç adam Kıbrıs'a gider....

KARATAŞ, ERBAKAN'IN İSTEĞİYLE HABERLER JENERİĞİNİ DEĞİŞTİRİYOR. (Basından)

CUMARTESİ

Televizyonda Sinema : Yönetmen Howard Hawks'un "Aslan Yürekli Çavuş (Sergeant York)" adlı filmi gösterilecek. Garry Cooper ve Walter Brennan oynuyor. Konusu: Alvin York, Amerikanın en geri bölgelerinden biri olan Tennese eyaletinden fakir bir köylü delikanlısıdır. İçkiyi ve kavgayı seven bu genç, bir süre sonra Gracie adlı bir genç kızla evlenmeye karar verir. Ancak kıraç bir tarlasından başka bir şeyi yoktur York'un. Verimlibir tarla almak için giriştiği bütün çabalar sonuç vermez. Bu olaylar üzerine kendini Tanrıya adamaya karar verir. Bu sırada birinci dünya savaşı çıkar...

YABANCI BELGESELLER, DİZİLER

SALI

Yaşama Kavgası : Vahşi hayvanların yakalanmasında kullanılan Jezebel adlı bir aracın hikayesi anlatılıyor. Saat 18.20'de..

Dünyamız : "Altın Belde" de ABD'nin Kalifornia eyaleti tanıtılıyor.

ÇARŞAMBA

Sihirbaz : "Sivili Ölüm" de bir filmin çevrilmesi sırasında bir film yıldızı ölür. Blake'in arkadaşı olan yıldızın ölümü esrarlıdır. Antony Blake olayı koğuşturur.

PERŞEMBE

Üç Silahşörler : Bu hafta sona eriyor. Tutuklu bulunan Üç Silahşörler birlikte kaçarken Aramis'in yardımıyla kardinali kaçırırlar. Parlamento ile Kraliçenin arasında bir anlaşmanın yapılmasını da sağlarlar. Üç Silahşörler daha sonra tekrar birleşmek üzere ayrılırlar.

CUMA

Doktorlar. "Sakin bir gece" adlı bölüm yayınlanacak. Sıcak bir yaz gecesinde kentin yeraltındaki elektrik kablolarının yanması sonucu bütün kent ve hastahane karanlıkta kalır. O sırada acil bir ameliyat gereklidir.

CUMARTESİ

Tatlı Cadı : "Sihirbaz Koca"da Darrin, bir rastlantı sonucu düşündüğü bazı olayların gerçekleşmesiyle kendisinde olağanüstü güçler olduğunu sanır...

Uzay 1999 : "Bir umut" da garip bir cisim Kartal'a yapışarak Alfa üssüne gelir. Bir süre sonra bu garip araç saldığı gazla Alfa'da bir atmosfer oluşturur. Bu Alfa'lıların uzun süredir bekledikleri bir umuttur.

PAZAR

Dolu Dizgin : Şans kader, kısmet adlı serüven yayınlanacak Panderossa çiftliğinde çalışmaktan yorulan Kendy - ye ölen bir Kızılderili dostundan zengin maden yatakları miras kalır. Bu nedenle çiftlikten ayrılan Kendy kente yerleşmeye karar verir. Ancak Kendy'nin başına bir sürü belâ gelir Cartwrite'ler yardıma koşar..

Televizyon filmi: "Londra Macerası"nda Ray Milland ve Gia Scala oynuyor. Genç bir adam, genç ve güzel bir yankeseciye sempati duyar. Kısa bir süre sonra onu gerçekten sevdiğini anlar.

KOMİSER COLUMBO : "Öldüren Güzellik" adlı serüvende bir güzellik malzemesi firması sahibi Viveca, iflasın eşiğindedir. Kendine aşık olan kimyager, bir krem keşfetmiştir. Formulu çalan Viveca'nın eski sevgilisi Lessing anlaşmaya yanaşmayınca Viveca O'nu öldürür. İşe komiser Columbo karışır.

PAUL ROBESON ÖLDÜ

PHILADELPHIA-Ünlü zenci şarkıcı Paul Robeson, Birleşik Amerika'da Philadelphia'da öldü. Robeson, 77 yaşındaydı.

1920'lerde büyük bir şöhrete ulaşan Robeson, daha sonra Birleşik Amerika'da zencilerin haklarını savunmaya başladı. Bunun üzerine Amerikan hükümet yetkilileriyle çatışmaya başladı.

Paul Robeson, 1940'larda Sovyetler Birliği'ne yaptığı bir ziyaretten sonra, sosyalizmi övdüğü için, 1950'de kurulan McCarthy komisyonu tarafından sorguya çekildi. Komisyondaki sorgusunda kişi hak ve özgürlüklerini savunan Robeson'un pasaportu iptal edildi. Daha sonra büyük güçlüklerle izin alarak ülkesini terk eden zenci şarkıcı 1964'e kadar sürgünde yaşadı.

TÖB-DER'de Kadın Sorunları konulu gösteri düzenlendi

TÖB-DER İstanbul Şubesi 1 Şubat 1976 günü, Aksaray' daki salonlarında "Genel Olarak Ülkemizdeki Kadın Sorunları" konulu bir toplantı düzenledi. İlerici Kadınlar Derneği ile ortaklaşa düzenlenen toplantıda ülkemizdeki kadınların sorunları tartışılacak. Konu; şiir, film, slayt ve türkülerle açıklığa kavuşturulmaya çalışılacak. TÖB-DER İstanbul Şubesi yetkilileri toplantıya bütün öğretmenleri ve kadın yurttaşlarımızı davet ettiklerini bildirdiler. Toplantı Aksaray'daki TÖB-DER salonunda saat 14.00'de başlayacak.

Yolcuları şeyhler olan uçak şirketi

Petrol zengini olan Bahreyn Katar ve Umman şeyhliklerinin kendileri için Gulp havayolları adını verdikleri bir uçak şirketi kurdular Basra Körfezi ve Londra arasında çalışan Leckheed Tristar uçakları içinde özel yemek eğlence ve iş masaları bir barı bir satış dükkanı ve yerle devamlı irtibat sağlayabilen bir hava telefonu bulunuyor. Petrol zengini şeyhlerin lüks ve ihtişamlı yaşamları hava seyahatlerinde de devam ettirmek amacıyla kurdukları bu şirketten yolcuları sadece şeyhler ve şeyhlere yakın çevreler olmakta.

İRAN'DA DOKUZ KİŞİ DAHA İDAM EDİLDİ

TAHRAN-İran'da önceki sabah Marksist bir gizli örgütün üyesi oldukları gerekçesiyle hüküm giyen dokuz kişinin daha idam edildiği dün açıklandı.

İSLAMİ MARKSİSTLER

"İslâmî marksist grup" isimli bir örgütün üyesi oldukları ve Şah yönetimini devirmeye çalıştıkları bildirilen dokuz kişi, üçü Amerikan subayı olmak üzere sekiz kişinin öldürülmesiyle ilgili olarak hüküm giymişti.

Öte yandan, son iki hafta içinde güvenlik kuvvetleri ile tedhişçiler arasında meydana gelen çarpışmalarda, biri polis, en az altı kişinin öldüğü İran'ın resmi haberler ajansı "Pars" tarafından bildirildi.

PARS'IN AÇIKLAMASI

"Pars'a" göre çok sayıda tedhişçi de tutuklandı.

Ajans, çarpışmaların Tahran ile Hazer denizi bölgesinde üç yerde olduğunu ve bu arada güvenlik kuvvetlerinin, tanınmış işadamlarını öldürmekten ve başka tedhiş eylemlerinden aranan bir çetenin gizlendiği yere baskın yaptığını haberine ekledi.

Tedhişçilerin güvenlik kuvvetlerine baskın sırasında ateş açtıklarını ve el bombaları attıklarını belirten ajans, olaylar ile ilgili başka bilgi vermedi. (A.A. - THA)

Ülkü Ocakları Başkanı Bal, adam öldürme suçundan 24 yıla mahkum olup aftan yararlanmıştı

Baykal, Demirel'in Ülkü Ocaklarına yaranma çabasında olduğunu söyledi

ANKARA(Politika)-CHP Genel Sekreter Yardımcısı Deniz Baykal dün verdiği demeçte, Cephe hükümetinin yeni yasa önerilerinden söz etmesinin teröre kanat gerenlerin, sorumluluğunu gözden saklayabilmek amacını taşıdığını söyledi.

Baykalın demeci şöyle:

"Cephe hükümeti Türkiye'ye daha şimdiden çok pahalıya mal olmuşur. Binbir güçlükle sınav kazanan onbinlerce genç, bu ders yılında eğitimden yoksun kalmıştır. Öğrenci yurtları işgal altındadır. Yüksek okul ve üniversitelerin büyük bir çoğunluğu tatil edilmiştir. On aylık süre içinde 20'den fazla genç ölmüş, bine yakın genç ağır yaralanmıştır. Başkentte güpegündüz üniversitelere ve öğrenci otobüslerine silahlı saldırılar düzenlenmiştir. Bu olayların içinde yer alanların önemli bir kısmı Ülkü Ocakları denilen örgütün üyesidir. Demirel bu örgüte el atacak takatta değildir. Tam tersine bu örgüte yaranma çabası içindedir.

AMAÇ KARGAŞA VE TERÖR HAVASINI YARATMAK

Aylardan beri öğrenci yurtlarıyla yüksek okul ve üniversitelerin önemli bir kısmında Türk anavasası yürürlükte değildir. Demirel hükümeti bu zorbalık düzenini, anayasal düzene dönüştürmek görevini taşıdığı halde, şimdi anayasayı, bu zorbalık düzenine uydurma hevesine kapılmıştır. Demirel, hukukun ve anayasanın öngördüğü barış ve özgürlük ortamı yaratmaktan âciz kalınca, yeni yasalardan söz ederek başarısızlığını örtmeye kalkışmıştır.

Hükümet bugünkü yapısıyla görev başında kaldığı sürece, yeni yasa girişimlerinin siyasal amaçlı şiddet olaylarını önlemeye yetmeyeceği açıktır. Fakat amaç kargaşadan ve terörden bunalan kamuoyunu avutabilmek, yıllardan beri Demirel'in özlemini çektiği ve 12 Mart ara rejiminde tadını tattığı sağ tepki düzeninin şartlarını yaratabilmektir. Yeni yasa önerileriyle güdülen amaç, teröre kanat gerenlerin sorumluluğunu gözden saklayabilmek, hedefi saptırmaktır.

Mevcut yasaları uygulamakta âciz bir hükümetin eline yeni yasalar verilirse ne değişir? Sorun yeni yasa sorunu değil, hükümet sorunudur. Hükümetin zorbalık peşindeki örgütlerle tehlikeli ilişkileri sorunudur.

MHP'nin gençlik örgütü "Ülkü Ocakları" Genel Başkanı Sami Bal, adam öldürme ve adam öldürme suçlarından yargılanarak bu suçlardan dolayı ayrı ayrı hüküm giydiği anlaşıldı. ve MHP, Ecevit'in Başbakan olduğu sırada solcuların yararlanması için af çıkardığını öne sürüyorlardı. MHP'li Bal, aftan sonra özgürlüğüne kavuştu. Şimdi MHP militanlarının liderliğini yapıyor.

KARAÇAM'I ÖLDÜRMEK SUÇU İLE 24 YILA MAHKUM

MHP'li Sami Bal, 12 Aralık 1970 tarihinde Ankara'da üniversite öğrencisi Nail Karaçam'ı öldürdüğü gerekçesiyle Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanarak 24 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı. MHP militanı, ayrıca, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi öğrencisi Mehmet Demir'i öldürmeye de "tam teşebbüs" gerekçesiyle yargılandı. Bu suçtan da, yine aynı mahkeme tarafından mahkûm edildi. Sami Bal'ın Nail Karaçam'ı öldürdüğü hakkındaki mahkeme hükmü 5 Kasım 1974 tarihinde kesinleşi. Sami Bal'la birlikte arkadaşları Mahir Özsoy, Hasan Ali Arıkan, Sabri Can da cezalara çarptırıldılar.

BAL BİR KAÇAK MI?

Sami Bal, af yasasından yararlandıktan sonra MHP Gençlik Örgütü Ülkü Ocaklarına Genel Başkan oldu. Bu arada Sami Bal'ın, af kapsamına giren 12 yıllık cezasının yanında en az dört yıl daha cezaevinde bulundurulması gerektiği belirtiliyor. Halen cezaevinde bulunması ve mahkûmiyetini tamamlaması gereken Sami Bal'ın Ülkü Ocakları Genel Başkanı olarak Türkeş'le birlikte çalışması, Türkeş'le toplantılar yapması ve demeçler vermesi ilginç bir olay olarak nitelendiriliyor.

ÜLKÜ OCAKLARININ MİLİTANLARI

Öte yandan THA'nın bildirdiğine göre, Muğla CHP Milletvekili Halil Dere, bugün Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılması istemiyle Millet Meclisi Başkanlığına verdiği soru önergesinde, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Alparslan Türkeş'in Ankara'da bazı öğrenci yurtlarını geceleri ziyaret ettiğini ve ertesi günü de komandoların eyleme geçtiği yolundaki iddialar konusunda hükümetin ne düşündüğünü ve bir tedbir alınıp alınmayacağını sormuştur.

ABD İspanya'dan nükleer denizaltılarını çekecek

MADRİD-ABD'nin 1979 yılına kadar İspanya'daki bütün nükleer füzelerle donatılmış denizaltılarını çekeceği açıklandı. Bu husus, Madrid'de ABD Dışişleri Bakanı Kissinger ve İspanya Dışişleri Bakanı Arielza arasında bu ülkedeki Amerikan üsleri konusunda imzalanan anlaşmada yer almakta.

Amerikan nükleer denizaltıları İspanya'daki Rota deniz üssünden yararlanmaktaydı.

5 yıl süreli olan anlaşma gereğince ABD'nin İspanya'ya üs kirası olarak 1.25 milyar dolar (yak. 18 milyar TL) ödeyeceği de güvenilir kaynaklarca belirtilmekte.

İspanya'daki üslerden çekilecek olan Amerikan nükleer denizaltılarının sayısı 10 dur. Bu denizaltıları, bir savaş vukuunda, Sovyetler Birliği kıyılarına sokularak bu ülkeye taşıdıkları "Posidon" füzelerini fırlatmakla görevli idiler. Denizaltıların, 1979 yılının Ocak-Temmuz ayları arasında geri çekilecekleri öğrenildi. (A.A.)

Bolivya da solcu bir darbe girişimi ortaya çıkarıldı

LA PAZ- Bolivya'da, hükümeti devirerek yerine komünist bir diktatörlük kurmayı amaçlayan bir solcu darbenin ortaya çıkarıldığı açıklandı. Darbecilerin, Bolivya Devlet Başkanı Hugo Banzer'i hedef aldıkları ve asıl amaçlarının onu devirmek olduğu öğrenildi.

Bu konudaki açıklama Bolivya İçişleri Bakanı Albay Juan Pereda tarafından bir basın toplantısında yapıldı. İçişleri Bakanı, Devlet Başkanı Banzer'in darbe teşebbüsünün ortaya çıkarılmasından sonra sert tedbirlere başvuracağını ve ülkede "olağanüstü hâl" ilân edileceğini sözlerine ekledi.

İçişleri Bakanı, darbe girişimine katılanların fabrikalara, üniversitelere ve öğretmen kuruluşlarına sızdıklarını da öne sürdü; bazı fabrikalardaki grevlerle yüksek öğrenim kuruluşlarındaki boykotları "siyasal amaçlı eylemler" olarak nitelendirdi. (A.A.)

Lübnan'da İçişleri Bakanı Şamun'un villası yakıldı

BEYRUT-Lübnan'da Müslüman savaşçılarla Filistin gerillaları, Hıristiyan İçişleri Bakanı Kamil Şamun'un Beyrut'un 20 km uzağındaki Saadiyat kesimindeki muhteşem villasını basarak ateşe verdiler. Bu olay, Lübnan'da geçen Perşembe gecesi ilân edilen ateşkes'in ilk ihlâli olarak nitelendirildi.

İçişleri Bakanının muhteşem villasının ateşe verilmeden önce yağma edildiği öne sürülmekte.

İlerici güçlerin bir yetkilisi ise Şamun'un muhteşem villasının arandığını doğruladı ve villada çok sayıda silah ve cephane ele geçirildiğini bildirdi.

Baskın sırasında villayı koruyan silahlı Hıristiyan muhafızların mukadderatı hakkında henüz bir açıklama yapılmadı. (A.A.)

Bir şey bulamamasına rağmen DDKD üçüncü kez arayan polis, derneği mühürledi

ANKARA- (Politika)- Devrimci Demokratik Kültür Derneği, son bir hafta içinde üç kez polisce basılarak arandı. Polis, "suç" niteliğini taşıyan herhangi bir şey bulamadı. Ancak, buna rağmen derneğin kapısı mühürlenerek kapatıldı.

Dernek sekreteri Reşat Delek'in verdiği bilgiye göre, ilk polis baskını 18 Ocak 1976 günü yapıldı. Bu arama sırasında dernekte bulunan daktilodan, günlük gazetelerin koleksiyonuna kadar her şey alınıp götürüldü. Bu arada Lice depremzedelerine ulaştırılmak amacıyla halktan toplanan ve dernek binasında bulunan 30 bin lira tutarındaki giyim eşyalarına da el konarak götürüldü. Reşat Delek, "Polis bu yapılanlar hakkında hiç bir açıklama da yapmadı" dedi.

Bundan sonra 22 ve 24 Ocak tarihlerinde iki arama daha yapıldı. Dernek sekreteri Reşat Delek, bu aramalar sırasında Abdülaziz Durmuş ve Nuri Aydemir adındaki arkadaşlarının polisce gözaltına alındığını, Durmuş'un sonradan tutuklandığını söyledi. Reşat Delek, "Son baskında MC'nin yasa dışı uygulamalarının sonucu olarak, dernek binamız gerekçe gösterilmeden mühürlendi" dedi.

Şiddetli fırtına Van'da büyük hasara yolaçtı

VAN- Şiddetli fırtına Van ve çevresinde hasara yol açtı, çok sayıda evin çatısı uçtu, bazı elektrik direkleri devrildi, bir caminin minaresi yıkıldı.

İki gün süren şiddetli fırtına sırasında Van ve çevresinde hayat felce uğradı ve birçok binanın çatıları uçtu. Şiddetli fırtına sırasında Hacı Hüseyin camiinin minaresi yıkıldı. Olay sırasında yaralanan veya ölen olmadı.

Fırtına televizyon antenlerinin de kırılmasına sebep oldu. Fırtına yüzünden elektrik ve su şebekeleri hasar gördü, ekmek fabrikaları uzun süre çalışamadı.

Van Belediye Başkanı Teyyar Dabaoğlu fırtınanın yaptığı hasarın bir deprem hasarına yakın olduğunu bildirdi, tüm elektrik şebekelerinin işlemez hale geldiğini söyledi.

Şiddetli fırtına yüzünden şehirde hayat büyük ölçüde etkilendi. Elektrik ve suların kesilerek fırınların çalışamaz hale gelmesi nedeniyle ilk ve orta dereceli okullar bir hafta süreyle tatil edildi.

Şiddetli fırtına yüzünden Van Gölünde çalışan iki feribot üç gündür Tatvan seferlerini yapamıyor.

«TUTARSIZ PAMUK POLİTİKASI PAMUK EKİM SAHALARININ AZALMASINA YOLAÇIYOR»

ADANA- Türkiye Çiftçi Teşekkülleri Federasyonu İkinci Başkanı ve Adana Çiftçi Birliği Başkanı İzzettin Özgiray "pamuk ekim sahalarının azalmasının üç milyar liralık döviz kaybına yolaçacağını" söyledi.

İzzettin Özgiray, birkaç yıldır izlenen pamuk politikası nedeni ile Adana'da pamuk ekim sahasının üç milyon dekardan 800 bin dekara düştüğünü ileri sürdü.

DIŞ TİCARET DENGESİ BOZULACAK

Adana Çiftçi Birliği Başkanı Özgiray, pamuk ekim sahalarının azalmasına üreticinin malını değer fiyatına satamayaşının yolaçtığını belirterek, bu durumun ortaya çıkaracağı sonuçları şöyle özetledi:

"Yıllık ihracat gelirimiz bir milyar 300 milyon dolardır. Bunun 950 milyon dolarını tarımsal ve hayvansal ürünlerden elde ediyoruz. Bunda pamuğun payı 450 milyon dolardır. Yani pamuk, pamuk ipliği; bez, linter pamuk ve küspeden yılda yaklaşık 450 milyon dolar döviz sağlıyoruz. Görülüyor ki pamuk binlerce aileye geçim kaynağı olduğu kadar, ihracat yönünden de önemli bir bitkidir. Pamuk ekim sahasının azalması dış ticaret dengesinin daha fazla bozulmasına sebep olacaktır. Geçen yıl Çukurova ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden 350 bin ton lif pamuk beklenirken 200 bin ton elde edilebildi. 1974 sezonuna göre 150 bin ton düşüş oldu. 1976 yılı istihsal tahminimiz ise tüm bölge olarak 150 bin tonu geçmeyecektir. Geçmiş yıllardaki istihsale göre 1976 yılında pamuktan döviz kaybımız üç milyar lira olacaktır."

Tan ORAL

YAZISIZ

Politika

KİTLE GAZETESİNİN SORUMLU MÜDÜRÜ 3 YIL HAPSE MAHKÛM OLDU

TSİP İstanbul İl Merkezinden yapılan bir açıklamada, TSİP üyesi ve KİTLE Gazetesinin eski sorumlusu İlhan Eryılmaz hakkında TCK 159 md. gereğince 3 yıl ağır hapse mahkum olduğu bildirildi. Konuyla ilgili yapılan açıklama özetle şöyle:

TSİP üyesi ve KİTLE Gazetesi eski sorumlu Yazıişleri Müdürü İlhan Eryılmaz hakkında KİTLE Gazetesinin 59. sayısında yayınlanan yazılardan dolayı 6. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan dava sonuçlanmıştır.

"DARAĞAÇLAR YAKILMALI"

6. Ağır Ceza Mahkemesi, Kitle Gazetesinin 59. sayısında yayınlanan "Devlet Güvenlik Mahkemelerinin bütün kararları geçersizdir", "İdam Cezaları Kaldırılmalı, Darağaçları Yıkılmalıdır", "Toplum Polisi Komando İşbirliği iyice açığa çıktı" başlıklı yazılarla TCK'nun 159. maddesinin üç defa ihlal edildiği kararına vararak, İlhan Eryılmaz'ın toplam 3 yıl ağır hapsine ve 1 yıl Bilecik'te gözetim altında bulundurulmasına karar vermiştir.

Ayrıca Mahkeme, aynı davada 312. maddeye muhalefet iddialarını sabit görmemiş ve sonuç olarak verilen toplam ceza hakkında Yargıtay yolu açık olmak üzere tahliyesine karar vermiştir.

Verilen bu mahkumiyet kararının Yargıtaydan mutlaka döneceğine inanmakla beraber, Kitle Gazetesinin bütün yazıişleri sorumluları hakkında sürekli açılan davalar, genel olarak sosyalistlere yapılan baskıların bir parçası olduğu açıktır."

ESKİŞEHİR'DE BASKILARI PROTESTO

ESKİŞEHİR- TSİP Eskişehir İl Örgütü tarafından düzenlenen kapalı salon toplantısında MC iktidarının baskıları protesto edildi.

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın da katıldığı kapalı salon toplantısında yapılan konuşmalarda MC iktidarının ilerici, demokrat ve sosyalistlere uyguladığı baskılar anlatıldı. "antifaşist ve antiemperyalist cephede" birleşilmesi gerektiği savunuldu.

YURT DÜZEYİNDE PROTESTO

TSİP Eskişehir İl Başkanı Ethem Kiper ve öteki konuşmacılardan sonra TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz konuşmasına, "TSİP'in başlattığı yurt düzeyindeki protesto hareketlerinin ileri bir devamı ve halkası olarak bu toplantı, bağımsızlık-demokrasi mücadelemizde önemli bir yer tutacaktır" dedi. Kaçmaz özetle şöyle konuştu: "Sosyalist hareketimizin birliği, antifaşist-antiemperyalist platformda işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın mücadelesini yürütüp yönlendirebildiğimiz ölçüde sağlanacaktır."

Enerji sorununun sömürü kaynağı haline geldiği belirtildi

İZMİR-Elektrik Mühendisleri Odası İzmir şubesinin 6. Genel Kurulunda, MC iktidarının faşizan baskısının gün geçtikçe yoğunlaştığı öne sürüldü. "Türkiye'de şimdiye değin yönetime gelen tüm gerici ve sermaye yanlısı iktidarlar, enerji sorununu bir sömürü kaynağı haline getirmişlerdir. Bugün de ülkemizi en gerici unsurların ortaklığı yönetmekte, halkımızı ezmek, sömürmek, kıymak, sürmek ve demokrasinin kökünü kurutmak için elinden gelen her oyunu oynamaktadır" denilmiştir.

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesinin 6. Genel Kurulunda benimsenen ve MC iktidarının başlangıçta öğrenci ve işçi kesimini hedef alan saldırıların genişletilerek halk düzeyine indirildiği iddia edilen açıklamada özetle şöyle denildi:

"Ülkemizde şimdiye değin yönetime gelen tüm gerici ve sermaye yanlısı iktidarlar, enerji sorununun bir sömürü kaynağı haline getirmişlerdir. Bu tür iktidarların, enerji sorununa hiç bir zaman halktan yana çözüm getirmeyecekleri açıktır.

Ülkemizi, büyük sermaye sahiplerinin, tefeci bezirgânların türlü pazarlıklarla kurdukları iktidar yönetmekte ve belli amaçları gütmektedir. Ancak halkımızın demokratik muhalefeti egemen güçlerin emellerini engelleyecektir." (THA)

Antakya'da İlerici Kadınlar Derneği kuruldu

Çeşitli mesleğe mensup bir grup tarafından "İlerici Kadınlar Derneği" kurularak faaliyete geçirildi.

İlerici Kadınlar Derneği yöneticileri, kuruluş bildirilerinde "Kadının aktif mücadelesi olmadan hiç bir şeyin başarılamayacağını" söylediler ve erkek-kadın ayırımı yapılmasını eleştirdiler.

50 ÖĞRENCİ AFFEDİLDİ

KONYA- Konya'nın Akşehir ilçesinde, İlköğretmen Lisesinde sol eğilimli öğrenciler "can güvenlikleri" kalmadığını ileri sürerek protesto yürüyüşü yaptıkları için disiplin kurulu kararıyla okuldan süresiz olarak uzaklaştırılmıştı. 50 öğrencinin cezası affedildi ve tekrar okula döndüler.

Okuldan uzaklaştırılan 50 öğrenci, Akşehir'i terkettiği ve tümü de yatılı olduğu için Akşehir'in ileri gelen iş adamları tarafından turistik Doğ-Telinde konuk edildiler.

Olaylar nedeniyle Akşehir'e giden Milli Eğitim Müdürü M. Kemal Yılmaz ile bu konuda oluşturulan komitenin de başkanı olan Belediye Başkanı Cevdet Köksal'ın girişimleri olumlu sonuç verdi.

KUŞBAKIŞI

FIRSAT EŞİTLİĞİ

Demirel'in "Temel maddelere zam gelmeyecek", dediği gün, ete ve elektriğe zam yapılması eleştirilere yol açtı.

Sanırım, tartışma "temel maddenin" tanımından çıkıyor.

Et ve elektrik temel madde sayılmalı mı?

Demirel herhalde sayılmaması gerektiği kanısındadır.

Etsiz ve elektriksiz yaşanamaz mı sanki?

Akşam yemeklerinde mum ışığında sebze yasak fena mı olur?

Zenginlerimiz bile lüks lokantalarda öyle yapmıyorlar mı?

H. Ş.